

ทันตแพทยสภา

ทันตแพทยสภา เพื่อวิชาชีพ เพื่อประชาชน

www.dentalcouncil.or.th

8 สภา 8 Finale

โค้งสุดท้ายกับเลขาริการ
Infinity Council
มิตรภาพไม่มีที่สิ้นสุด
3 ปี ของการทำงานคุ้มครอง
ผู้บริโภคทางทันตกรรม

- ▶ 8 เรื่องประเทืองชีวิตกับกรรมการทันตแพทยสภาเปิด
- ▶ สารจากนายกฯ วาระ 8
- ▶ โค้งสุดท้ายกับ ทพ.อรรถพร
- ▶ ศูนย์ประเมินและรับรองฯ วิชาชีพทันตกรรม
- ▶ เรื่องจากคณะกรรมการบริหารการศึกษาต่อเนื่องทันตแพทย์
- ▶ 3 ปี ของการทำงาน คุ้มครองผู้บริโภคทางทันตกรรม
- ▶ เลือกตั้งกรรมการสภาฯ วาระที่ 9
- ▶ การพัฒนาวิชาชีพหลังจบปริญญาตรี
- ▶ คนทำทาง Thai Dental Clinic Accreditation
- ▶ ถอดบทเรียนจาก Young Dentists เพื่อพัฒนาวิชาชีพ
- ▶ สรุป งานจรรยาบรรณในทันตแพทยสภาวาระ 8
- ▶ บทบาททันตแพทยสภากับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- ▶ งานนิติทันตวิทยาอีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของวิชาชีพทันตแพทย์
- ▶ ทันตแพทย์ดีเด่นในทันตแพทยสภา วาระที่ 8
- ▶ เกณฑ์มาตรฐาน ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของทันตแพทยสภา

บท.แกลง

C^{NTENT}

8 เรื่องประเทืองชีวิตกับกรรมการ
ทันตแพทยสภาแปด.....3

สารจากนายทช วาระ 8.....4

โค้งสุดท้ายกับเลขาธิการ.....6

ศูนย์ประเมินและรับรองฯ วิชาชีพ
ทันตกรรม.....10

เรื่องจากคณะกรรมการบริหาร
การศึกษาต่อเมืองทันตแพทย์.....14

3 ปี ของการทำงาน คู่ครองผู้บริหาร
ทางทันตกรรม.....16

เลือกตั้งกรรมการสภาฯ วาระที่ 9.....18

การพัฒนาวิชาชีพหลังจบปริญญาตรี.....20

คนทำทาง Thai Dental Clinic
Accreditation.....24

ถอดบทเรียนจาก Young Dentists
เพื่อพัฒนาวิชาชีพ.....26

สรุป งานจรรยาบรรณใน
ทันตแพทยสภาวาระ 8.....28

บทบาททันตแพทยสภากับการใช้ยา
อย่างสมเหตุผล.....31

งานบัณฑิตวิทยาลัยอีกหนึ่งบทบาท
ที่สำคัญของวิชาชีพทันตแพทย์.....32

ทันตแพทย์ดีเด่นในทันตแพทยสภา
วาระที่ 8.....34

เกณฑ์มาตรฐาน ผู้ประกอบวิชาชีพ
ทันตกรรมของทันตแพทยสภา.....38

ติดตามเรา

ได้ที่

- www.dentalcouncil.or.th
- [thaidentalcouncil](https://www.facebook.com/thaidentalcouncil)
- [@thaidentalcouncil](https://www.line.me/@thaidentalcouncil)

ย้อนทวนหวนคิดถึงทันตแพทยสภาวาระแปด ตลอดสามปีที่ผ่านมาในฐานะสมาชิกสัมพันธ์

กลมกล่อม มืองค์ประกอบจากการเลือกตั้งที่กลมกล่อมเนื่องจากได้รับเลือกจาก Well Mixed Team ถึง 18 ท่าน และด้วยทีม Well Mixed ได้คัดสรรผู้รับสมัครด้วยความใส่ใจสุดทายเป็นทำให้เราต้องประกอบจากหลากหลายองค์กร หลากหลายรุ่น หลากหลายความสามารถ

กลมเกลียว ด้วยภาวะผู้นำและความทุ่มเทของทั้งท่านนายกและท่านเลขาธิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้ทีมงาน ทำให้สามารถผนึกกำลังและนำความสามารถที่หลากหลายมาร่วมกันทำงานเป็นทีม สามารถทำงานกันได้อย่างดี ตลอดสามปีที่นาวาวิชาชีพทันตแพทยสภาผ่านคลื่นลมใหม่กระหน่ำและได้รับการติดตามตรวจสอบอย่างเข้มข้น

กระชับ การปรับและเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานในสภา โดยนำสารสนเทศช่วยลดขั้นตอนการทำงาน ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานมากขึ้น

กรำส้อ ด้วยการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก ส่งผลกระทบต่อสภาวิชาชีพ ทำให้ต้องออกสื่อเพื่อชี้แจงหลายครั้ง ท่านนายกไพศาลออกสื่อมากกว่าการออกสื่อของนายกทันตแพทยสภา 7 วาระที่ผ่านมา

แก้ไ หลังจากรับฟังความเห็นที่หลากหลาย และพร้อมแก้ไขระเบียบ แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ยอมรับมากที่สุดจาก stakeholder ที่เกี่ยวข้อง มุมมองที่เปิดกว้างพร้อมแก้ไขของสภาแปดมาจากการนำที่สุ่มสุ่มเล็กของท่านนายก

ก้าวไกลสู่ออนาคต หลากหลายประเด็นที่หยิบยกขึ้นมาดำเนินการ เป็นไปเพื่อรองรับอนาคต หลายเรื่องยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการ ทั้งเรื่องอัตตลักษณ์บุคคล เรื่องมาตรฐานคลินิกทันตกรรม การปรับแก้ไข competency ของวิชาชีพ

กรอบกฎหมาย และระเบียบราชการ เป็นกรอบในการทำงานของสภาแปด ถึงแม้จะพยายามเต็มศักยภาพแล้ว อาจเป็นเพราะสมาชิกส่วนมากมาจากภาคราชการ ทำให้การทำงานยัง "ติดกรอบ" ซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาของสภารุ่นต่อไป

บัดนี้... มีกรรมการรุ่นใหม่ที่ยิ้มพลัง เป็นตัวแทนจากภาคเอกชนที่เป็นส่วนใหญ่ของวิชาชีพ ผ่านการเลือกตั้งมาด้วยความตั้งใจเยี่ยมล้น พร้อมรับหน้าที่ต่อแล้ว ข่าวสารฉบับนี้พยายาม Highlight ผลงานการทำงาน กระบวนการคิดของกรรมการสภาแปด ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย

ขอเป็นกำลังใจให้กรรมการสภารุ่นใหม่ที่จะเข้ามาพัฒนาวิชาชีพ และขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่สนใจติดตามข่าวสารทันตแพทยสภาด้วยดีเสมอมาค่ะ

CENTRAL'S LINK

- บรรณาธิการ: ทันตแพทย์หญิงแพรว จิตตินันท์
- กองบรรณาธิการ: ทันตแพทย์หญิงอรกนก พุกษมาต, ทันตแพทย์สุธี สุขสุเดช, ทันตแพทย์เทอดศักดิ์ อุตศรี, ร้อยเอกทันตแพทย์ธนศักดิ์ ถัมภ์บรรพสุข, ทันตแพทย์หญิงมยุรี ธนะทิพานนท์, ทันตแพทย์วัฒน์นะ ศรีวัฒนา
- ออกแบบรูปเล่ม: นางสาววิไลลักษณ์ ธานจันทร์
- แยกสี: ทำเพลทและพิมพ์โดย บริษัท เลคแอนด์ฟาวด์เท่น พรินติ้ง จำกัด

เรื่อง

ประเทืองชีวิตกับกรรมการ ทันตแพทยสภาแปด

- 1 ได้ตัดเสื้อสูทสีน้ำเงินกระเป๋าลอกักทันตแพทยสภาฟรี 1 ตัว
- 2 ได้พักการทำงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนเพื่อร่วมสังสรรค์กับเพื่อนๆ ในเวทีประชุมสภาวิชาชีพอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และอาจต้องลางานยาวเดินสายเยี่ยมเยียนสมาชิกในทุกภูมิภาคส่งท้ายการทำงานของวาระ
- 3 ได้อ่านเอาเรื่องเอกสารประกอบการประชุมซึ่งถ้าพิมพ์เป็นกระดาษหน้า 1 ถึง 2 นี้อ่านทุกเดือน
- 4 ได้เข้าใจซาบซึ้งถึงม.157 ว่า ไกลตัวจริงๆ ไม่ออกเสียงก็โดนม. 157 ได้
- 5 ได้โอกาสเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ไปคุมสอบใบประกอบวิชาชีพปีละ 1-2 ครั้ง ครั้งละ 2 วันในวันหยุดราชการ
- 6 ได้โอกาสออกสื่อทางโทรทัศน์วิทยุและออนไลน์ตอบปัญหาประชาชนในนามของทันตแพทย์
- 7 ได้ซาบซึ้งถึงสุภาภิตไทย "คนรักเท่าผืนหนังคนชังเท่าผืนเสื่อ" "ยิ่งสูงยิ่งหนาว"
- 8 ได้โอกาสภาคภูมิใจหมู่ว่า "ได้ทำดีที่สุดในช่วงเวลาที่มิในสภาวิชาชีพ"

เรียน...

เพื่อนทันตแพทย์ ที่รักทุกท่าน

สารฉบับนี้เป็นฉบับสุดท้ายที่ผม
ส่งถึงเพื่อนๆทุกท่านในฐานะ
นายกทันตแพทยสภา

ผมมีโอกาสทำงานในสภามัย 1, 5, 6, 7 ถึงกระนั้นเมื่อต้องดำรงตำแหน่งนายกทันตแพทยสภาในวาระที่ 8 ก็เจอกับเหตุการณ์หลายอย่างที่ไม่คาดคิด ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพ ผมโชคดีที่มีทีมงานที่เข้มแข็งอย่าง Well-mixed team ซึ่งเป็นทีมที่ผสมผสานทันตแพทย์จากหลายเจนเนอเรชั่น มีประสบการณ์จากหลายภาคส่วนทั้งในภาครัฐ เอกชน จากหลากหลายมหาวิทยาลัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดโรงพยาบาลชุมชนและจากสภสข. น้องๆทุกคนขยันขันแข็งเอาการเอางาน ใ้ความรู้และประสบการณ์มาร่วมทำงานด้วยความเสียสละ ทำงานเป็นทีม ทำให้งานที่ดูยากและท้าทายจำนวนมากสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ทันตแพทยสภาวาระ 8 ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในช่วงประเทศกำลังมีการปฏิรูป มีการออกกฎหมายจำนวนมากกฎหมายฉบับส่งผลกระทบรุนแรงต่อวิชาชีพ ประกอบสังคมอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารถึงตัวทำได้ง่ายและรวดเร็ว ข่าวสารหลายอย่างเป็นความจริง บางข่าวคลาดเคลื่อนไปจากความจริง และบางข่าวเป็นตรงกันข้ามกับความจริง ทำให้เกิดความสับสน

และเข้าใจผิดยิ่งทำให้

ยากลำบากในการทำงาน

ทันตแพทยสภาจึงต้องปรับ

รูปแบบการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงสมาชิก

ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วผ่านทางโซเชียล

มีเดียต่างๆเราเปิดศักราชการทำงานด้วย “เรื่อง

ดลฤดีหินทุ่น” ซึ่งเป็น talk of the town และเป็นเรื่อง

ที่ทำให้ทันตแพทย์และสังคมสนใจและติดตามทันตแพทยสภา

เพิ่มมากขึ้น ถัดมาเราเจอ “เรื่อง CE (Continuous Education)”

ซึ่งเป็นผลจากกฎหมายวิชาชีพที่มีการแก้ไขใหม่โดย สนข.

บทบัญญัติที่ไม่ชัดเจนของกฎหมายทำให้ร่างข้อบังคับเกิดการ

วิพากษ์วิจารณ์เกิดความขัดแย้งเพราะมีผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

จำนวนมาก เราแก้ปัญหามาโดยการเปิดเวทีรับฟังสมาชิกที่ไม่เห็นด้วย

เรารับฟังด้วยความอดทนและแสดงความจริงใจในการแก้ไข

ปัญหาโดยนำข้อเสนอต่างๆมาพิจารณา ปรับแก้ พลิกวิกฤติ

ให้เป็นโอกาสนอกจากลดความขัดแย้งในวิชาชีพ ยังทำให้

วิชาชีพมีการพัฒนาโดยยึดหลักการที่ว่า

“การศึกษาต่อเนื่องต้องไม่เป็นภาระ สะดวกเข้าถึงได้ง่าย

ทำแล้วทันตแพทย์ได้ประโยชน์ ประชาชนได้ประโยชน์วิชาชีพ

พัฒนา มีความน่าเชื่อถือ”

เราพัฒนาระบบการศึกษาต่อเนื่องออนไลน์มีบทความออนไลน์ให้อ่านเป็นจำนวนมากขึ้น เปิดโอกาสให้โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกแห่งเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง กระตุ้นให้มีการจัดประชุมวิชาการในจังหวัดต่างๆ ทำให้ทันตแพทย์ไม่จำเป็นต้องเดินทางมาประชุมวิชาการในส่วนกลาง พัฒนาวิชาการให้ทันตแพทย์ในต่างจังหวัด ให้คำมั่นว่า เมื่อครบสองปีจะมีการประเมินผล ซึ่งคงจะทำโดยกรมการสภา 9

จากนั้น เราเจาะระเบิดนิวเคลียร์จาก "กฎหมายพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติฉบับใหม่" ที่ออกโดยสนช. เป็นกฎหมายที่มีข้อบกพร่องจำนวนมาก ไม่เป็นธรรมและมีปัญหาในทางปฏิบัติ ผมต้องออกสื่อจำนวนมากและมีการโต้เถียงกันทางโทรทัศน์หลายครั้ง จนสนช. เข้ามารับลูกเพื่อนำกฎหมายนี้ไปแก้ไขใหม่ ทั้ๆที่เพิ่งประกาศใช้ และเป็นแรงกดดันให้เจ้าของกฎหมายคือกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำต้องแก้ไขกฎหมายตามข้อเรียกร้องของเราคือ เอ็กซเรย์ทันตกรรมให้จัดแจ้งที่กระทรวงสาธารณสุข ทันตแพทย์ใช้ เอ็กซเรย์ได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องไปขอรับใบอนุญาตใดๆอีก ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้กำกับดูแลการใช้เครื่องเอ็กซเรย์และบังคับด้วยโทษที่เหมาะสม... วันนี้กฎหมายก็ได้ผ่านการแก้ไขจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ผลงานที่ทันตแพทยสภา 8 ดำเนินจนลุล่วงอย่างดีในความเห็นของผม

- การแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการประกอบวิชาชีพทั้งเอ็กซเรย์และ CE
- การคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านทันตกรรม TDCA
- งานด้านจรรยาบรรณ โดยเฉพาะการลดจำนวนคดีจรรยาบรรณ โดยการเชิญคู่กรณีมาพบปะพูดคุยทำความเข้าใจกันก่อนดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย
- งานด้านการศึกษาดูแลมาตรฐาน หลักสูตรและรับรองคณะทันตแพทยศาสตร์ เราไม่ให้การรับรองคณะทันตแพทย์ฯที่เปิดใหม่หรือที่เปิดดำเนินการมาก่อนการรับรองหลักสูตรถึง 4 แห่ง
- งานของศปท. ที่พัฒนาข้อสอบที่มีมาตรฐานและใช้เทคโนโลยีการสื่อสารมาช่วยทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเกิดความเป็นธรรมกับนักเรียนจากต่างจังหวัดที่ไม่ต้องเดินทางมาสอบในส่วนกลาง
- ในฐานะนายกทันตแพทยสภา ผมรับผิดชอบด้วยตนเอง เพื่อให้การประสานงานกับทุกภาคส่วนต่างๆเกิดประสิทธิภาพที่สุด ติดตามทำความเข้าใจและทราบความคืบหน้าและปัญหาในทุกเรื่องที่สภาดำเนินการ ต้องรู้จริงรู้สึก เรื่องยากไม่เข้าใจต้องมีทีมที่ปรึกษา เช่น เรื่องกฎหมายนิวเคลียร์ซึ่งเป็นกฎหมายที่ซับซ้อน

และเข้าใจยาก อ่านเองหลายรอบก็ไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ผมมีทีมที่ปรึกษาและช่วยดำเนินการเรื่องนี้ถึง 4 ทีม คือ

- อนุกรรมการบริหาร โดยเฉพาะเลขานุการที่ช่วยประสานงานกับสื่อทั้งหนังสือพิมพ์และทีวี ใช้เป็นปากเสียงตอบโต้กับปส. ซึ่งมีผลมากที่ทำให้เป็นประเด็นสาธารณะที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง มีเหตุผลที่ต้องแก้ไขกฎหมาย
- คณะทำงานเอ็กซเรย์ซึ่งมีทันตแพทย์ที่เป็นนักกฎหมายจากภาคเอกชนมาช่วย อาจารย์ภาควิชารังสีฯจากคณะทันตแพทย์ฯและวิศวกรที่มีความรู้เรื่องกฎหมายมหาชนและการบริหารงานภาครัฐเป็นทีมหลักที่เข้าร่วมเจรจาและร่วมเป็นคณะทำงานในการแก้ไขกฎหมายทั้งที่ ทำเนียบรัฐบาล สนช. และกฤษฎีกา
- ทันตแพทย์ที่ปรึกษาที่เคยร่วมทีมบริหารราชวิทยาลัยมาด้วยกัน ช่วยถ่วงถ่วงประเด็นทางด้านวิชาการและการออกแถลงการณ์สื่อสารกับทันตแพทย์
- บุตรและภรรยาที่เป็นนักเศรษฐศาสตร์และทันตแพทย์ช่วยหาข้อมูลการกำกับดูแลเอ็กซเรย์ของประเทศต่างๆ รวมทั้งของ IAEA จัดทำเอกสารใช้อ้างอิงและเป็นข้อมูลสำคัญใช้ได้แย่งข้อมูลของปส. ช่วยดึงนักวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์จาก สปท. มาทำ Regulatory Impact Analysis (RIA) ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีน้ำหนักใช้ประกอบในการขอแก้ไขกฎหมายช่วยเตรียมประเด็นและรูปประกอบที่ใช้ในการโต้เถียงทางที่วิจนประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารสร้างความเข้าใจกับทันตแพทย์และประชาชนด้วยข้อมูลที่กระชับถูกต้องและรวดเร็วโดยใช้สื่อสมัยใหม่ เรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนต้องสื่อสารผ่านหนังสือพิมพ์หรือทีวี นายกจึงต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์หรือมีทีมงานประชาสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง

เพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง ต้องรับฟังทุกฝ่ายด้วยความสงบอดทน แสดงความจริงใจในการแก้ไขปัญหา ประสาน 10 ทิศคุยกับทุกฝ่ายและผู้นำทุกองค์กรได้ สุดท้ายต้องให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจ และให้ความเชื่อมั่นกับทีมงานและผู้ร่วมงาน

ทั้งหมดนี้เป็นบทเรียนและข้อแนะนำที่จะส่งมอบให้กับนายกฯท่านต่อไปครับ

ทันตแพทย์ ไพศาล กังวลกิจ
นายกทันตแพทยสภาวาระที่ 8
5 กพ. 2562

3 ปีที่แล้ว สมัยที่ well – mixed ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการ กันตแพทย์สภาใหม่ ๆ มีคำถามหนึ่งถามผมว่า “จะไหวหรือเอกเป็นผู้ช่วย เลขาธิการ สปสช. แล้วยังมาเป็น เลขาธิการ กันตแพทย์สภาอีก” iva น่าจะกลัวว่าผมจะหมดแรงและกึ่งงาน กันตแพทย์สภาไปเสียก่อน

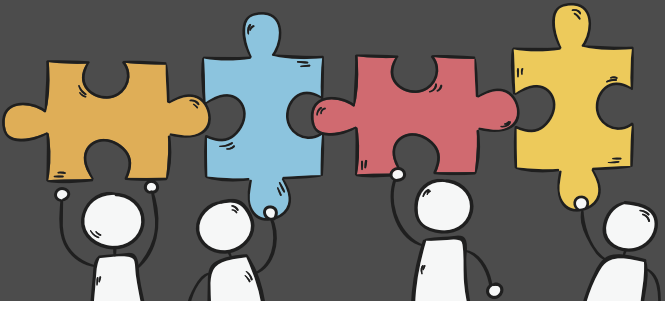
ดร.อรรถพร ลิ้มปัญญาเลิศ
เลขาธิการ กันตแพทย์สภา

สุดท้าย

ทันตแพทย์เป็นวิชาชีพที่ผมรักและเลือกที่จะเรียนมาทางด้านนี้ ดังนั้นการได้รับตำแหน่งเลขาธิการทันตแพทย์สภา ถือเป็น การตอบแทนบุญคุณวิชาชีพที่ผมรัก ตลอด 3 ปีที่ผ่านมา ผมได้รับความกรุณาจากท่านนายกและกรรมการทันตแพทย์สภาวาระที่ 8 ทุกท่าน ร่วมกันสร้างและเสริมให้บ้านหลังนี้ เป็นบ้านที่น่าอยู่ สำหรับสมาชิกและเป็นบ้านที่ดี เป็นที่พึ่งของบ้านอื่นๆในหมู่บ้าน ที่ชื่อ “ประเทศไทย”

นับแต่พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537 มีผลบังคับใช้ ได้ก่อกำเนิด “ทันตแพทย์สภา” องค์การวิชาชีพที่มีกฎหมายรองรับ ภายใต้การผลักดันของท่าน พลโทพิศาล เทพสิทธิ นายกทันตแพทย์สมาคมในเวลานั้นและอยู่ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการทันตแพทย์สภา ซึ่งมีวาระคราวละ 3 ปี วาระปัจจุบันเป็นวาระที่ 8 และจะหมดวาระลงในวันที่ 20 มีนาคม 2562

สิ่งที่สภา 8 เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันแรกที่เข้าทำงาน คือการศึกษาการทำงานของสภา 7 ว่ามีสิ่งใดที่เป็นงานที่มีประโยชน์กับสมาชิกและประชาชนที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดอัตรา กำลังและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน ควบคู่กันไปคือการปรับปรุงสถานที่ทำงานและปรับการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการทันตแพทย์สภา นำเทคโนโลยีมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บและสืบค้นเอกสาร เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการทันตแพทย์สภา มีบทบาทและความสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการและสมาชิกที่มาติดต่อ มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานของอนุกรรมการชุดต่างๆ และยังเป็นผู้รับผิดชอบงานธุรการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสภาอีกด้วย

เพื่อเป็นบันทึกการทำงานของทันตแพทยสภาวาระ 8 ที่จะส่งมอบงานให้แก่กรรมการทันตแพทยสภาวาระที่ 9 และเพื่อความเข้าใจภาพรวมและความสำคัญของทันตแพทยสภาต่อสมาชิกทุกท่าน ผมขอสรุปการทำงานเรียงตามวัตถุประสงค์ของทันตแพทยสภาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537 ซึ่งมีทั้งหมด 6 ข้อ ดังนี้ครับ

1 ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพในทางทันตแพทย์

ข้อนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญมากต่อความก้าวหน้าและความมั่นคงของวิชาชีพ สภา 8 ได้พัฒนาระบบการศึกษาต่อเนื่อง ทันทีที่ทราบว่า พรบ.วิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เหตุที่มีการแก้ไขก็เนื่องจากว่า พรบ.ฉบับปี 2537 นั้นไม่ได้มีการกำหนดอายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาต ประกอบกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพทันตกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว หลายประเทศทั่วโลกเห็นความสำคัญและออกกฎหมายให้ทันตแพทย์ต้องมีการศึกษาต่อเนื่อง ทันตแพทยสภาวาระก่อนหน้าจึงได้รับแรงกดดันจากฝ่ายนิติบัญญัติให้แก้ไข พรบ.เพื่อให้มีการศึกษาต่อเนื่อง เมื่อการแก้ไขบรรลุผลในช่วงกรรมการวาระ 8 เราจึงสานต่อโดยรับฟังความเห็นของสมาชิกทั่วประเทศและนำความเห็นเหล่านั้นมาพัฒนาระบบการศึกษาต่อเนื่อง หรือ Continuous Education - CE ที่สามารถเก็บคะแนนได้ในหลายรูปแบบ รวมทั้งพัฒนา CE Website ให้สมาชิกศึกษาต่อเนื่องและเก็บคะแนนได้ง่ายๆ ไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของโลก ทั้งนี้ ขอฝากกรรมการวาระ ๙ ให้ช่วยพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น ง่ายยิ่งขึ้นและมีวิชาการที่หลากหลายกว่าที่มีในปัจจุบัน ตามยุคสมัยแห่ง Disruptive ด้วยนะครับ

ทางด้านการศึกษา ผมต้องขอชื่นชมคณะกรรมการการศึกษาทันตแพทยศาสตร์ ซึ่งท่านเป็นกำลังหลักในการทำหน้าที่พิจารณาให้การรับรองหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตของสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ (ในขณะนี้ มีสถาบันการศึกษาในประเทศ จำนวน 13 แห่งและสถาบันต่างประเทศ จำนวน 4 แห่ง) รวมทั้งการอนุมัติโครงการฝึกอบรมสำหรับทันตแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ เพื่อเป็นเงื่อนไขในการรับรองปริญญา และมีการปรับร่างเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมของทันตแพทยสภา เพื่อให้สอดคล้องกับ ASEAN Dentists Competencies

เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ หนักรงศาหศาสตร์ ต้องใช้ทั้งองค์ความรู้ ประสบการณ์และความเท่าทันทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อต้องเผชิญกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 มาตรา 40 (บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบวิชาชีพ) (การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบ การประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น) (การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวกายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา) ถ้อยคำในมาตรา 40 มีลักษณะที่จะลดทอนความชอบธรรมของสภาวิชาชีพ ในการไปยุ่งเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งกฎหมายของแต่ละวิชาชีพล้วนมุ่งเน้นการควบคุมคุณภาพมาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่การเรียนในสถาบันอุดมศึกษา กรรมการการศึกษาและสภา 8 จึงได้ร่วมมือกับสภาวิชาชีพต่างๆ ร่วมคิดค้นและกดดันรัฐบาลให้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง จนปลดขบวนการความขัดแย้งได้ในระดับหนึ่ง แต่เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาล อาจมีการหยิบยกเรื่องนี้อีกมาดำเนินการอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งต้องฝากสภา 9 ช่วยจับตาและร่วมคิดค้นเรื่องนี้ต่อไป จนถึงที่สุด

2 ส่งเสริมความสามัคคีและพหุเกียรติของสมาชิก

โดยทันตแพทยสภาวาระ 8 ได้มีการจัดโครงการทันตแพทยสภาสัญจร ในทุกภาคของประเทศ เพื่อเยี่ยมสมาชิก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำปรึกษาประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในด้านสาธารณสุขและทันตบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งสอบถามถึงปัญหาการเข้าถึงบริการทันตกรรมของประชาชนในแต่ละเขตพื้นที่ ทำให้ได้เห็นทีมทันตแพทย์ที่มุ่งมั่นทุ่มเททำงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง จนได้รับการยอมรับจากวิชาชีพอื่นและประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานของหน่วยศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลที่เกิดจากอุบัติเหตุของ รพ.มหาราชนครศรีธรรมราช การให้บริการทันตกรรมเชิงรุกไปยังชุมชนที่เป็นเกาะแก่งต่างๆ ของ รพ.ปะเหลียน จ.ตรัง การจัดตั้งศูนย์ผ่าตัดและดูแลผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่ รพ.น่าน การให้บริการทันตกรรมเชิงรุกไปยังประชาชนในพื้นที่บนดอยสูงของ รพ.สต.ขุนสถาน และ รพ.น่าน้อย จ.น่าน การดูแลผู้สูงอายุโดยใช้หลักสูตร Kenkobi ในการดูแลช่องปากของผู้สูงอายุ รพ.แพร่ ได้ไปเยี่ยมคุณหมอมิ่งสมร กิตติธรรณัท ซึ่งเป็นทันตแพทย์ที่ไปปฏิบัติงานประจำที่คลินิกหมอครอบครัววิเวศน์ อ.วังปสุรี จ.ร้อยเอ็ด ไปเยี่ยมคลินิกหมอครอบครัว รพ.โพหนอง

จ.ร้อยเอ็ด โดยมีคุณหมอเอวพา จันทรบุตรเป็นหัวหน้าทีม ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีมากของคลินิกหมอคอบครวที่ทันตแพทย์เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างมาก การดูแลผู้สูงอายุของ รพ.เชิงอิน และ รพ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี การให้บริการทันตกรรมกลุ่มคนเปราะบางที่ รพ.แม่สอดและรพ.แม่ระมาด จ.ตาก นอกจากนี้ทันตแพทย์สภาฯยังได้จัดทำโครงการคัดเลือก “ทันตแพทย์ดีเด่นของทันตแพทย์สภา วาระที่ 8” เพื่อเชิดชูเกียรติทันตแพทย์ที่ทำความประโชยชน์ให้กับประชาชน และเป็นแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกในการทำควมดีต่อไป

3 **ผดุงไว้ซึ่งสิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก**

ปัจจุบัน สมาชิกทันตแพทย์สภาทำงานในภาคเอกชนแขนงหน้าสมาชิกที่ทำงานในภาครัฐไปแล้ว ประกอบกับการแข่งขันในเชิงธุรกิจมีสูงขึ้น ผู้ประกอบการคลินิกทันตกรรมส่วนหนึ่งมีทันตแพทย์ แต่เป็นนักลงทุนที่มุ่งประโยชน์ทางธุรกิจเป็นสำคัญ หลายครั้งที่สภา 8 เข้าไปช่วยเหลือ ให้คำแนะนำกับสมาชิกที่เป็นเพื่อนนักลงทุนที่มุ่งหวังผลกำไรมากกว่าความสนใจในจรรยาบรรณวิชาชีพ นอกจากนี้ สภา 8 ได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับกองประกอบโรคศิลป์ กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในการกวาดล้าง จับกุมพ่อค้า แม่ค้า Online หรือผู้ประกอบการเถื่อน ไม่ว่าจะเป็นการจัดฟันแฟชั่น การฟอกสีฟัน การใส่ฟันปลอมที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างต่อเนื่อง และเพื่อความยั่งยืน สภา 8 จึงได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายกว่า 10 เครือข่ายเสนอวาระเรื่อง “การคุ้มครองผู้บริโภคด้านทันตกรรม (Customer Protection in Dental Services” ในการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ปี 2561 จนในที่สุดได้มีมติรับรองให้การคุ้มครองผู้บริโภคด้านทันตกรรม เป็นวาระที่ภาคีเครือข่ายทั่วประเทศจะร่วมกันขับเคลื่อนให้มีผลลัพธ์เป็นรูปธรรม โดยมีทันตแพทย์สภาเป็นแกนกลาง ทำให้บริการทันตกรรมมีคุณภาพ มาตรฐาน ปลอดภัยและมีการเข้าถึงบริการทางทันตกรรมอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม รวมถึงการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพช่องปากที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยจะต้องรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการเป็นระยะต่อสมัชชาสุขภาพต่อไป

4 **ควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม**

ถือได้ว่าทันตแพทย์สภา วาระ 8 เป็นยุคทองของการไกล่เกลี่ย เนื่องจากการดำเนินการของคณะกรรมการจรรยาบรรณและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการไกล่เกลี่ยเรื่องร้องเรียนที่เข้ามายังทันตแพทย์สภาได้สำเร็จกว่าร้อยละ 60 รวมทั้งมีการจัดระเบียบคณะกรรมการจรรยาบรรณของสออบสวน

เพื่อให้งานไม่ซ้ำซ้อน ส่งผลให้ทำคดีได้เร็วขึ้น และยังจัดทำมาตรฐานกลางการพิจารณาโทษจรรยาบรรณเพื่อความเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม การป้องกันย่อมดีกว่าการแก้ไข อนุกรรมการจรรยาบรรณภายใต้การนำของ ผศ.ทพ.ดร.ทรงวุฒิ ตวงรัตนพันธ์ ได้ทำงานอย่างหนักที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ โดยมีการจัดอบรมการพิจารณาคดี โดยเชิญทั้งท่านผู้พิพากษา อัยการและนักกฎหมายเชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่กรรมการจรรยาบรรณชุดต่างๆ ตั้งแต่เดือนแรกของการทำหน้าที่ของสภา 8 และเพิ่มความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หนึ่งซึ่งผลกระทบโดยตรงกับสมาชิกด้วยกันและที่สมควรบันทึกไว้ในที่นี้ คือการยึดใบอนุญาตของสมาชิกท่านหนึ่งที่ไม่กลับมาขาดใช้ทุนการศึกษาต่อมหาวิทยาลัยมหิดล ทำให้เพื่อนสมาชิกที่เป็นผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบในการคดีใช้หนี้แทน เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่และกระทบกับภาพลักษณ์ของวิชาชีพเป็นอย่างมาก และในที่สุด ทันตแพทย์สภาได้มีมติยึดใบประกอบวิชาชีพของสมาชิกท่านนั้น ซึ่งต้องบันทึกไว้ว่า ทันตแพทย์สภาได้เข้มงวดตามมาตรา 42(5) แห่ง พรบ.วิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537 เป็นครั้งแรก

5 **ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้การศึกษาแก่ประชาชนและองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการทันตแพทย์และการทันตสาธารณสุข**

จากเรื่อง พรบ.พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 ที่เป็นประเด็นโต้แย้งกันมาตั้งแต่เริ่มวาระ 8 มีการต่อสู้ทางด้านกฎหมายและหลักการกันมาอย่างยาวนาน และตอนนี้ใกล้ถึงจุดจบของเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยอาศัยความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับเครื่องเอกซเรย์ทางทันตกรรมและร่วมมือกับราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย จัดทำคู่มือการใช้เครื่องเอกซเรย์ทางทันตกรรมอย่างปลอดภัย

นอกจากนี้ทันตแพทย์สภา วาระ 8 ได้ร่วมมือกับสมาพันธ์สภาวิชาชีพ ให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา

ในประเด็นที่ระบุไม่ให้นักวิชาชีพก้าวผ่านการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ในส่วนของศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ศ.ป.ท.) ได้มีการปรับระบบการสอบ เป็นการสอบโดยระบบคอมพิวเตอร์อย่างเต็มรูปแบบ และมีการกระจายศูนย์สอบให้ครอบคลุมเพื่อความเท่าเทียม นักศึกษาที่จะเข้าสอบไม่ต้องเดินทางไกล

ด้านการพัฒนาคุณภาพคลินิกทันตกรรม ได้มีการขยายหน่วยงานคุณภาพ TDCA จนปัจจุบันมี Quality Dental Clinic จำนวน 89 แห่ง Thai Dental Clinic Accreditation จำนวน 58 แห่ง และได้รับความร่วมมือจากสมาชิกร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์/ผู้เยี่ยมสำรวจ เป็นอย่างดี อีกทั้งมีพันธมิตรร่วมดำเนินการด้วย MOU กับทางสถาบันทันตกรรม และมีการจัดงาน TDCA Forum ปีละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวน แลกเปลี่ยน แก้ไขปัญหาหรือพัฒนาโครงการให้ดียิ่งขึ้นไป เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการเข้ามาใช้บริการทางทันตกรรม เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่กระทรวงสาธารณสุขได้เข้ามามีส่วนร่วม และจะผลักดันเข้าไปเป็นแผนสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 2P Safety ภายใต้โครงการโรงพยาบาล 2P Safety ของกระทรวงสาธารณสุขในระยะต่อไป ซึ่งทันตแพทยสภาจะเป็นแกนกลางสำคัญในการขับเคลื่อน

6 ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับทันตแพทย์และการทันตสาธารณสุข

ทันตแพทยสภาได้มีการส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการประสานงานด้านบริการอาเซียน หรือ ASEAN Joint Coordinating Committee on Dental Practitioners - AJCCD ซึ่งเป็นเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีที่มาจากปฏิญญาความร่วมมือใน

อาเซียน ฉบับที่ 2 ที่ได้กำหนดให้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements : MRAs) ด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพหรือแรงงานเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียน ซึ่งปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดทำข้อตกลง MRAs ร่วมกันแล้ว 7 สาขา ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปัตยกรรม การสำรวจ และนักบัญชี ทั้งนี้ บุคลากรในสายอาชีพดังกล่าว หากมีความสามารถและผ่านเกณฑ์เงื่อนไขคุณสมบัติตามที่แต่ละประเทศกำหนดได้ ก็จะเข้าไปทำงานในกลุ่มสมาชิกอาเซียนได้โดยสะดวกขึ้น โดยเป็นหนึ่งในโครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียนประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลง MRAs ไปแล้ว 7 วิชาชีพ ในส่วนของวิชาชีพทันตแพทย์ มีข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิชาชีพทันตแพทย์ของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Dental Practitioners) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกแก่การเคลื่อนย้ายทันตแพทย์ภายในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความชำนาญเรื่องมาตรฐานและคุณสมบัติ เพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการให้บริการวิชาชีพทันตแพทย์ และเพื่อเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาและการฝึกฝนของทันตแพทย์ ในทางปฏิบัติ เมื่อทันตแพทย์ในกลุ่มสมาชิกอาเซียนประสงค์จะเข้ามาประกอบวิชาชีพในประเทศไทย ก็จะต้องขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตแพทย์ตามกฎหมายระเบียบของทันตแพทยสภาเสียก่อน

AJCCD จึงเป็นเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศอีกเวทีหนึ่งที่ทันตแพทยสภาเข้าไปมีส่วนร่วมมาตั้งแต่เริ่มต้น และประเทศไทยได้แสดงบทบาทสำคัญทั้งการเสนอแนะ ปรับปรุงร่างระเบียบให้สอดคล้องและเป็นธรรมกับทุกประเทศ และนำข้อเสนอที่ได้เสนอต่อรัฐบาลไทยตามกรอบแห่งความร่วมมือ

ทันตแพทยสภา ไม่ได้เป็นเพียงองค์กรที่เป็นผู้แทนแห่งวิชาชีพทันตแพทย์ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น แต่ยังรังไรว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ กระบวนการทันตแพทยสภาเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและยุคสมัยแห่งความเชื่อที่แปรเปลี่ยนไป หากแต่ทันตแพทยสภาก็เป็นสถาบันที่คงอยู่ ตั้งมั่น ชื่อตรง เป็นที่พึงของสมาชิกและประชาชนได้ สืบไป.

ศูนย์ประเมินและรับรองฯ วิชาชีพ

ทันตกรรม

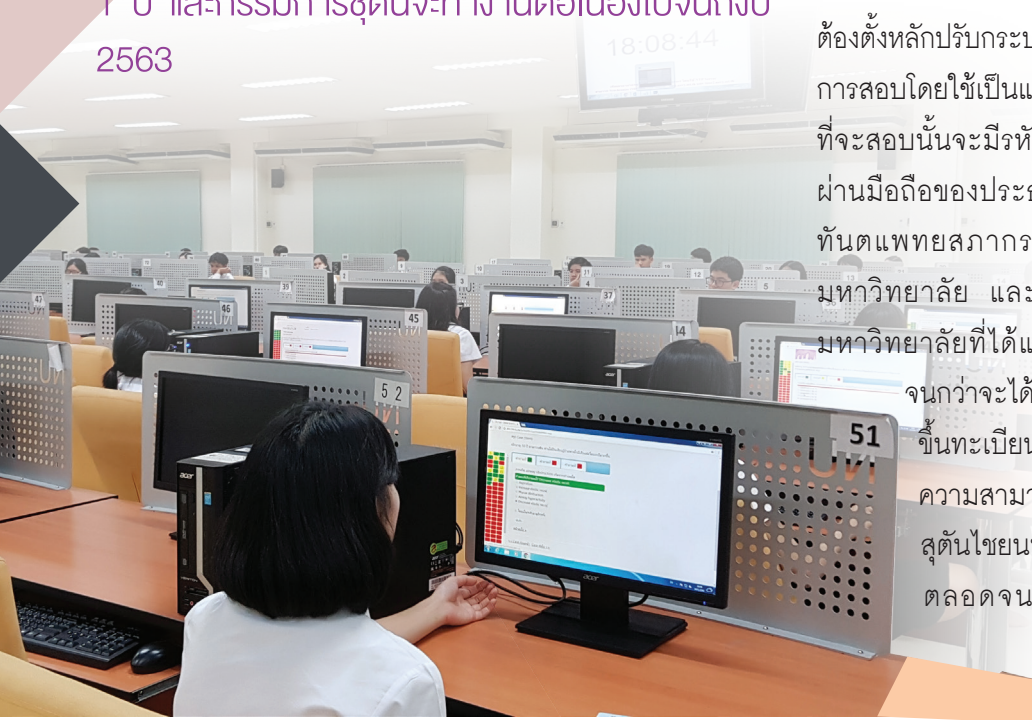

ผมได้รับมอบหมายให้เป็นประธานศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือพูดให้เข้าใจอย่างง่ายว่า ศูนย์สอบเพื่อขึ้นทะเบียนทันตแพทย์ หรือ ศ.ป.ท. ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปไม่ใช้น้อยในช่วง 3 ปีของทันตแพทยสภา 8 ศ.ป.ท. วาระที่ 2 นี้ออกตัวช้ากว่าทันตแพทยสภา เนื่องจากเวลาในการทำงานของกรรมการจะถูกออกแบบให้หลัอมกับเวลาของทันตแพทยสภาเพื่อให้การทำงานสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังนั้นตัวแทนกรรมการทันตแพทยสภา 8 จำนวน 4 ท่านจะเริ่มเข้ามาเป็นกรรมการก่อน เมื่อครบวาระศ.ป.ท. วาระที่ 1 ถึงจะมีการปรับเปลี่ยนกรรมการชุดใหม่เป็นศ.ป.ท.วาระที่ 2 หลังสภา 8 เริ่มงานไปแล้วประมาณ 1 ปี และกรรมการชุดนี้จะทำงานต่อเนื่องไปจนถึงปี 2563

เมื่อเข้ามารับตำแหน่งประธานนั้น โจทย์ที่ท้าทายคือ นโยบายของทันตแพทยสภา 8 ซึ่งกำหนดว่าไม่ต้องการให้ผู้เข้าสอบที่อยู่ต่างจังหวัดต้องเดินทางมาสอบที่กรุงเทพฯพร้อมกัน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้สอบ แต่ยังคงมาตรฐานการจัดสอบ ข้อสอบและกระบวนการสอบ รวมทั้งให้พัฒนารูปแบบการสอบที่เคยทำโดยการเข้าเครื่อง Ipad ด้วยเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยในยุคนั้น ให้เป็นรูปแบบอื่นที่มีภาระทางการเงินน้อยกว่า และการขอให้ทบทุนการสอบภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่ไว้วัด competencies ของนักศึกษาทันตแพทย์หรือทันตแพทย์ที่จบจากสถาบันต่างประเทศด้วย

ท่านนายกไพศาลให้นโยบายว่า “ผมไม่คิดว่าเป็นความยุติธรรมหากนักศึกษาต่างจังหวัดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและเดินทางมาเพื่อสอบในกรุงเทพฯ ผมอยากเห็นการสอบที่ได้มาตรฐานและยุติธรรมโดยนักศึกษาแต่ละแห่งสามารถสอบได้ที่มหาวิทยาลัยของตนเอง”

จากนโยบายที่ท่านนายกแถลงทำให้คณะทำงาน ศ.ป.ท. ต้องตั้งหลักปรับกระบวนการจัดสอบใหม่ ในปีแรกเราพัฒนาระบบการสอบโดยใช้เป็นแผ่นซีดีจำนวนเท่านักศึกษา ในแต่ละแผ่นซีดีที่จะสอบนั้นจะมีรหัสซึ่งส่วนกลางเป็นผู้ควบคุมรหัสจะถูกแจ้งผ่านมือถือของประธานคุมสอบ ซึ่งเป็นตัวแทนของกรรมการทันตแพทยสภากระจายกันไปคุมสอบในสนามสอบแต่ละมหาวิทยาลัย และรหัสจะถูกส่งไปเมื่อถึงเวลาสอบเท่านั้น มหาวิทยาลัยที่ได้แผ่นซีดีจะไม่สามารถเปิดดูข้อสอบเองได้ จนกว่าจะได้รับรหัส และในปี 2562 เราได้พัฒนาข้อสอบขึ้นทะเบียนวิชาชีพเป็นข้อสอบ Cloud Based ด้วยความสามารถของท่านผู้อำนวยการ ทพญ.ดร. วิไลพร สุตันไชยนนท์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และทีมงานตลอดจนทีม IT ของแต่ละสถาบันที่ช่วยสนับสนุน พัฒนาการจัดการระบบในวันสอบให้บรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี

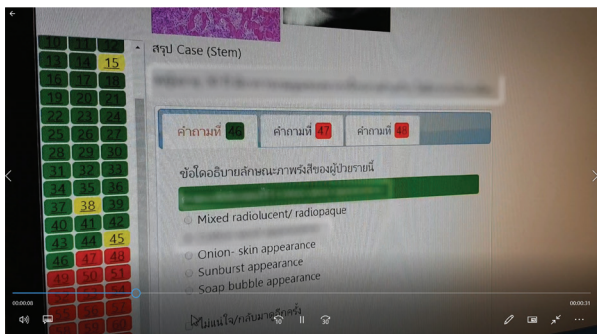

กระบวนการจัดเตรียมข้อสอบ License พัฒนาจนได้มาตรฐาน ยิ่งขึ้นเรื่อยๆ เป็นความรู้สะสมที่คณาจารย์จากแต่ละมหาวิทยาลัย ร่วมกันดำเนินการ ผ่านรองคณบดีที่ดูแลด้านการศึกษาและ วิชาการของแต่ละสถาบันช่วยดำเนินการในคณะ ออกข้อสอบส่งมา พัฒนาเพื่อเป็นข้อสอบส่วนกลาง ข้อสอบจะถูกส่งจากมหาวิทยาลัย แต่ละแห่งมารวมไว้ที่ส่วนกลาง มีการจัดสัมมนาเข้าค่ายทำข้อสอบ ซึ่งตัวแทนจากแต่ละมหาวิทยาลัยจะคัดเลือกข้อสอบจากข้อสอบ ที่ส่งมาเพื่อพัฒนาคัดเลือกเป็นข้อสอบที่ใช้จริง ข้อสอบแต่ละข้อ จะมีการทดสอบความเชื่อมั่นและความเหมาะสมของข้อสอบ โดยอาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง แม้แต่เกณฑ์การสอบผ่าน ก็ไม่ได้กำหนดเอง ตามใจผู้ออกข้อสอบ แต่เป็นการกำหนดตามหลักการทางแพทยศาสตร์ ศึกษา เพื่อมาคำนวณหาเกณฑ์ผ่านขั้นต่ำ กำหนดการตัดสินผลสอบ เป็นแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) โดยกำหนดค่ามาตรฐาน (Standard Setting) เพื่อที่จะแยกผู้ที่มีความรู้ความสามารถตาม เกณฑ์สมรรถนะที่กำหนด ออกจากผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์

การจัดการสอบด้วยเทคโนโลยีเอื้ออำนวยทำให้เราสามารถ จัดทำข้อสอบที่นักศึกษาที่นั่งติดกันจะได้ข้อสอบคนละชุดกัน และในคำถามเดียวกันก็จะมีการ Random คำตอบ เรียงคำตอบ ก ข ค ง จ ไม่เหมือนกัน ในการจัดสอบหน้าจอคอมพิวเตอร์ของ นักศึกษาจะมีแถบหน้าจอที่ช่วยบอกว่าข้อสอบข้อนี้ทำแล้ว ข้อสอบ ข้อนี้ทำแล้วแต่ไม่มั่นใจ หรือข้อสอบข้อนี้ยังไม่ได้ทำ โดยข้อสอบ ที่ผ่านการทำแต่ละข้อจะมี codeกำกับ เป็นสีเขียว เหลือง แดง เทียบเคียงได้กับระบบการสอบแบบนานาชาติ จากแบบประเมิน ที่นักศึกษาทำให้ในการจัดสอบรอบแรกของปี 2562 พบว่า ฟังพอกับระบบการสอบแบบนี้ถึง ร้อยละ 91.86

นอกจากสอบข้อเขียนแล้ว ในส่วนด้านการสอบหัตถการ หรือสอบปฏิบัติทางคลินิกก็มีความท้าทายอีก เดิมการสอบคลินิก ตั้งไว้ว่าจะมีการจัดสอบ OSCE (Objective Structure Clinical Examination) ที่ใช้ Simulation ผ่านคำถามชุดสั้นๆ เพื่อประมวล ความรู้ความเข้าใจด้านคลินิกของนักศึกษา แต่ด้วยนโยบาย ทันทแพทย์สภาเปิดให้ชะลอและพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ สอดคล้องกับการสอบภาคปฏิบัติทางคลินิก แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการสอบการปฏิบัติในคนไข้ เพราะด้วยการสอบการ ปฏิบัติในคนไข้ทำให้ทราบถึงคุณภาพของบัณฑิตที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะมาตรฐานการวัดต้องใช้กับบัณฑิตทันตแพทย์ที่จบจาก ต่างประเทศด้วย ในปัจจุบันมีเยาวชนไปศึกษาทันตแพทยศาสตร บัณฑิตจากต่างประเทศจำนวนไม่น้อย กระบวนการสอบการทำ คนไข้จริงทำให้ทันตแพทย์สภาสามารถให้ความมั่นใจกับ ประชาชนและเจ้าของคลินิกได้ว่า บัณฑิตที่ผ่านกระบวนการสอบ จะสามารถทำงานพื้นฐานได้ตามมาตรฐาน

การศึกษาเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาผลลัพธ์การทำงาน ของ ศ.ป.ท. ในการเป็นองค์กกลางที่หากเกณฑ์ตัดสินผลสอบผ่าน ง่ายเกินไป อาจส่งปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของทันตแพทย์ที่เข้าสู่วิชาชีพ ทำให้ไม่ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ หากผ่านยากเกินไปก็เป็นปัญหา กับสถานศึกษาที่อาจสอนมาอย่างดี แต่นักศึกษาไม่คุ้นชินกับการ สอบแบบใหม่ที่ข้อสอบเป็นแบบ comprehensive ดังนั้น ในการ ตัดสินเกณฑ์ผ่านของศปท.ต้องนำเข้าพิจารณาต่อที่ประชุม ทันตแพทย์สภาทุกครั้งและได้มีการอภิปรายกันอย่างรอบคอบ ก่อนตัดสินผลสอบในแต่ละครั้ง

ผลงานในการจัดสอบ

เนื่องจาก ศ.ป.ท. ได้ออกแบบและวางระบบการจัดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ ได้ดำเนินการสำเร็จในการสอบครั้งที่ 1/2562 วันที่ 12-13 มกราคม 2562 ภายใต้แนวคิดสอบพร้อมกันทั่วประเทศ มีจำนวนผู้สอบเกือบ 800 คนพร้อมกัน ใน 12 สนามสอบ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ระบบรองรับการจัดการตามแนวทางแผนที่ได้กำหนดไว้

สำหรับผลการสอบที่ผ่านมา ในสมัยคณะกรรมการกิตติมศักดิ์ วาระที่ 8 มีการจัดสอบทั้งหมด 6 ครั้ง โดยมีผลการสอบดังนี้

การสอบ ครั้งที่/ ปี พ.ศ.	วิทยาศาสตร์การแพทย์และทันตแพทย์พื้นฐาน			วิทยาลักษณ์ทันตกรรม		
	จำนวน			จำนวน		
	ผู้สมัคร	ผู้สอบผ่าน (ร้อยละ)	ผู้สอบไม่ผ่าน (ร้อยละ)	ผู้สมัคร	ผู้สอบผ่าน (ร้อยละ)	ผู้สอบไม่ผ่าน (ร้อยละ)
2/2559	ไม่มีการจัดสอบ			56	41 (73.20)	15 (26.80)
1/2560	859	792 (92.20)	67 (7.80)	854	792 (92.74)	62 (7.26)
2/2560	85	53 (62.35)	32 37.65	56	22 (39.26)	34 (60.71)
1/2561	954	865 (90.67)	89 (9.33)	778	583 (74.94)	195 (25.06)
2/2561	91	43 (47.25)	48 (52.75)	170	124 (72.94)	46 (27.06)
1/2562	777	682 (87.77)	95 (12.23)	767 (ขาดสอบ 2 คน)	689 (89.83)	80 (10.43)

เนื่องจากการสอบด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และการกำหนดกรอบเนื้อหาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของข้อสอบ ทาง ศ.ป.ท. จึงต้องมีการรวบรวมข้อสอบเพื่อจัดทำคลังข้อสอบในอนาคตผลงานด้านจำนวนข้อสอบที่เพิ่มขึ้นและจำนวนรวมสะสมดังนี้

ปี พ.ศ.	วิทยาศาสตร์การแพทย์และทันตแพทย์พื้นฐาน		วิทยาลักษณ์ทันตกรรม	
	จำนวนข้อสอบ	จำนวนรวมสะสม	จำนวนข้อสอบ	จำนวนรวมสะสม
2559	0	0	648	648
2560	822	822	762	1,410
2561	609	1,491	642	2,052
2562	831	2,322	738	2,790

ศ.ป.ท. ได้ระดมสมองจัดทำยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการทำงานที่จะตอบรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2561 ผลสรุปวิสัยทัศน์คือ "ศ.ป.ท. คือหน่วยงานที่ดำเนินงานอย่างโปร่งใสในการประเมินอย่างมีคุณภาพ สู่มาตรฐานสากล" และมีแนวทางที่จะดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ตามที่ตั้งไว้ดังนี้

1. โครงสร้างและภารกิจหลักของ ศ.ป.ท. มีข้อเสนอประกอบไปด้วย

- ปรับปรุงโครงสร้างให้มีความเหมาะสมเพื่อรองรับการขยายตัวของคณะทันตแพทยศาสตร์ที่จะมีการเปิดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น มีสัดส่วนของกรรมการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ
- แบ่งระดับการทำงานออกเป็นกรรมการออกเป็นกลุ่มกำหนดนโยบายและกลุ่มดำเนินการ
- การกำหนด อำนาจและบทบาทหน้าที่ของ ศ.ป.ท. ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2. การพัฒนาบุคลากร

- การอบรมทันตแพทยศาสตรศึกษาสำหรับผู้ออกข้อสอบและพัฒนาข้อสอบ โดยการสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่คล้ายกับ ศ.ป.ท. ในภูมิภาคอาเซียนหรือประเทศอื่นๆ
- การพัฒนารูปแบบการสอบให้เทียบเคียงกับต่างประเทศ โดยให้มีการหาและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาปรับให้เข้ากับประเทศไทยและกำหนดนโยบายในเรื่องของอัตรากำลังคน (จำนวนทันตแพทย์)

3. กระบวนการทำงานของการออกข้อสอบ ประกอบไปด้วย

- มีแผนพัฒนา/อบรมผู้ที่จะมาออกข้อสอบประจำทุกปี เพื่อให้ผู้ออกข้อสอบมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาข้อสอบ
  - การปรับปรุงกรอบเนื้อหาTOS
  - การพัฒนาความสามารถของกรรมการในการพัฒนาและคัดเลือกข้อสอบ
- ผลการสัมมนายุทธศาสตร์ครั้งนี้จะเป็นกรอบในการดำเนินงานของศ.ป.ท. ในอนาคตต่อไป

สรุปการทำงานของ ศ.ป.ท.

เป็นขบวนการวัดขั้นสุดท้ายก่อนการให้ license กับผู้ได้รับปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิต จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการกลั่นกรองผู้เข้าสู่วิชาชีพทันตแพทย์ที่มีคุณภาพและความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพของทันตแพทยสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ที่รัฐมีนโยบายเปิดเสรีวิชาชีพทันตแพทย์ในอาเซียน ประกอบกับมีผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศและมหาวิทยาลัยในประเทศที่เปิดขึ้นใหม่ หรือกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ การที่สภาวิชาชีพจะให้ใบประกอบวิชาชีพแก่ทันตแพทย์ที่ผ่านมาตรฐานขั้นต่ำสุดที่วิชาชีพได้ร่วมกันสร้างมาตรฐานไว้แล้วนั้น จะเป็นหลักประกันให้สังคมเชื่อได้ว่าทันตแพทย์ที่มีใบประกอบวิชาชีพในประเทศนี้ได้มาตรฐานสากลสมควรแก่การให้ความเชื่อถือและไว้วางใจตลอดไป

เรื่องจากคณะกรรมการบริหาร การศึกษาต่อเนื่องของทันตแพทย์

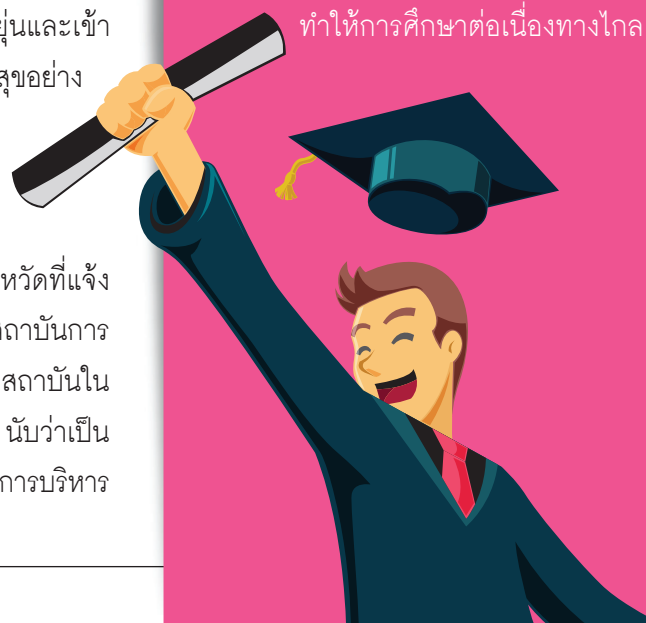
การศึกษาต่อเนื่องของทันตแพทย์ จะช่วยผลักดันระบบการเรียนรู้ และกลไกการให้ความรู้แก่ทันตแพทย์ไทย ได้พัฒนาทักษะและความรู้ทางทันตกรรมได้มากขึ้น ก้าวทันโลก และทำงานตามหลักวิชาร่วมสมัยอย่างมีความสุข

ภายหลังจากแก้ไขกฎหมายให้ทันตแพทย์ที่จบหลังเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2559 จะต้องเก็บคะแนนจากการเข้าร่วมประชุมหาความรู้ทัน ทันตแพทย์สภาได้ มอบหมายนโยบายและแต่งตั้งให้ผมมาทำหน้าที่ประธานหน่วยการศึกษาต่อเนื่อง คณะกรรมการบริหารการศึกษาต่อเนื่องของทันตแพทย์ได้ประชุมและพัฒนาระบบการ เก็บคะแนนจากการประชุม โดยมีความเห็นร่วมกันว่า ในปลายปี พ.ศ. 2562 หลังจาก ที่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับที่ได้ตกลงกันไว้เป็นเวลาครบ 2 ปีแล้ว คณะกรรมการก็จะ ร่วมกันพิจารณาปรับกฎเกณฑ์ในระเบียบและข้อปฏิบัติใหม่ ทันตแพทย์ทุกท่านจึง เชื่อใจได้ว่าในอนาคตข้างหน้าระบบการศึกษาต่อเนื่องจะมีความยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่าย โปร่งใส และเกิดประโยชน์ต่อการให้บริการในระบบสาธารณสุขอย่าง แท้จริง

นโยบายทันตแพทย์สภาวาระที่ 8 สนับสนุนให้มีสถาบันฝึกอบรม เพิ่มมากขึ้นและกระจายตัวไปในแต่ละภูมิภาค พร้อมทั้งยกเว้นเงินค่าธรรมเนียมการขอขึ้นทะเบียนเป็นสถาบันฝึกอบรมของภาครัฐในทุกจังหวัดที่แจ้ง ความจำนงมา ทั้งนี้มีสถาบันรัฐถึง 36 แห่ง ได้ขอแจ้งขึ้นทะเบียนเป็นสถาบันการศึกษาต่อเนื่องโดยได้รับยกเว้นการเก็บเงิน 10,000 บาท และยังมีมติสถาบันใน จังหวัดใหญ่ ๆ ที่มีศักยภาพในการจัดการอบรมให้มีมากกว่าหนึ่งแห่ง นับว่าเป็น จุดเริ่มต้นของระบบการศึกษาต่อเนื่องที่ดี ซึ่งสนับสนุนการกระจายตัวให้มีการบริหาร

จัดการกันเองในส่วนภูมิภาค มากกว่าการ รวมศูนย์แต่เฉพาะในจังหวัดหลัก ๆ เท่านั้น ในอนาคตข้างหน้า สถาบันจัดอบรมต่าง ๆ นี้ หากมีศักยภาพที่สูงขึ้นก็ยังสามารถ ยกกระดับให้เป็นสถาบันสมทบในการผลิต ทันตแพทย์ เฉพาะทางต่าง ๆ ด้วยหลักสูตร สั้น ๆ ได้อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้การศึกษาต่อเนื่องทางไกล

สามารถทำได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น การเก็บสะสมคะแนนจึงทำได้โดยง่าย และไม่สร้างความกดดันต่อทันตแพทย์ที่ต้องเก็บคะแนนหน่วยกิจกรรม

ปัจจุบัน หน่วยการศึกษาได้ผลิตบทความทางวิชาการหลากหลายหัวข้อให้สมาชิกสามารถเข้าอ่านและทดสอบเก็บคะแนนได้อย่างง่าย ๆ อีกทั้งยังร่วมผลิตสื่อวิดีโอให้ความรู้พร้อมตอบข้อสอบเก็บคะแนนจากเครื่องมือสื่อสารหรือคอมพิวเตอร์ได้ ในทุกเวลา ทุกสถานที่ที่ทันตแพทย์สามารถเข้า online internet ได้ ส่วนการเข้าร่วมงานประชุมต่าง ๆ ก็สามารถเข้าร่วมประชุมในกิจกรรมที่กำหนดหน่วยกิจกรรมที่จะได้รับ โดยการขอหน่วยกิจกรรมนั้น ทำได้ง่ายขึ้นและผู้ร่วมประชุมสามารถรับคะแนนภายหลังการประชุมจากหน่วยงานผู้จัดที่เป็นธุระในการให้ข้อมูลผ่าน Application ที่พัฒนาแล้วโดยกรมการบริหารการศึกษาต่อเนื่องทันตแพทย์

โดยที่ที่สุดแล้ว นโยบายทันตแพทยสภาจะสนับสนุนให้โรงพยาบาลชุมชน เกิดทันตแพทย์เฉพาะทางที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ สามารถให้บริการผู้ป่วยได้ดีขึ้น โดยลดระบบการส่งต่อโรงพยาบาลใหญ่ ลดความแออัดของผู้รับบริการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปได้ ซึ่งเชื่อว่าการศึกษาต่อเนื่องหรือกลไกการเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยผลักดันการบริการที่ดีสู่ประชาชนต่อไป

จำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม CDEC และผู้มีผลคะแนนผ่านเกณฑ์

ตามกฎหมายแล้ว สามารถกล่าวได้ว่าทันตแพทย์ไทยที่มีเลข ท. ตั้งแต่ เลข 15364

ขึ้นไป จะต้องเก็บสะสมคะแนนหน่วยกิจกรรมให้ครบ 100 คะแนนทุก ๆ 5 ปี ทันตแพทย์ที่มีเลข ท. ตั้งแต่ เลข 15364 ขึ้นไป จึงจำเป็นต้องลงทะเบียนที่อยู่และสถานที่ทำงานต่อศูนย์การศึกษาต่อเนื่องทางทันตแพทย์ ทั้งนี้การขึ้นทะเบียนจะทำให้สมาชิกสามารถตรวจสอบคะแนนและหากคะแนนหน่วยกิจกรรมสะสมครบถ้วน การขึ้นทะเบียนต่อเนื่องก็จะเกิดโดยอัตโนมัติ การขึ้นทะเบียนให้ครบถ้วนยังทำให้ทันตแพทย์ได้ผลดีจากการไม่พลาดข้อมูลข่าวสาร การแจ้งเตือนเรื่อง การเก็บคะแนน ระเบียบที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบของการเก็บคะแนนทันตแพทย์จึงควรเข้าร่วมในกิจกรรมของหน่วยการศึกษาต่อเนื่อง

จากข้อมูลทางระบบพบว่า มีทันตแพทย์ไทยทั้งสิ้น 16,899 คน โดยทันตแพทย์ไทยที่มีเลข ท. ตั้งแต่ เลข 15364 ขึ้นไป ยังขาดการลงทะเบียนในระบบเพียง 59 คน ทันตแพทย์ในจำนวนนี้ ควรจะต้องมีการลงทะเบียนเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง คณะกรรมการบริหารการศึกษาต่อเนื่องของทันตแพทย์ก็ได้พยายามหาทางติดต่อกับทันตแพทย์ 59 คนนี้ เพื่อให้มาขึ้นทะเบียนจนครบ ส่วนทันตแพทย์ที่มีเลข ท. ก่อนเลข 15364 คณะกรรมการบริหารการศึกษาต่อเนื่องทันตแพทย์ก็ได้พยายามหาวิธีการสนับสนุนให้สมาชิกได้เข้าร่วมลงทะเบียนด้วยความสมัครใจ โดยพบว่าปัจจุบัน มีทันตแพทย์ จำนวน 9,830 คน ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และมีการลงทะเบียนในระบบแล้ว ในจำนวนนี้ มีทันตแพทย์ถึง 2,780 คน ที่มีหน่วยกิจกรรมเกิน 100 คะแนนแล้ว แม้จะผ่านมาเพียงปีกว่า ๆ เท่านั้น การเก็บคะแนนหน่วยกิจกรรมจึงไม่ใช่เรื่องยาก ทันตแพทยสภามีนโยบายสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านระบบของศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง เชื่อว่าการเข้าถึงการศึกษาต่อเนื่องที่ง่ายขึ้น ประชาชนผู้รับบริการก็จะได้นานบริการที่มีคุณภาพดีขึ้น

ในระบบของการศึกษาต่อเนื่องนี้ เมื่อทันตแพทย์มีการเปลี่ยนที่ทำงาน ที่อยู่ ผมอยากจะชักชวนให้ทันตแพทย์ได้เข้าไปแก้ไขข้อมูลต่าง ๆ ด้วยครับ เพื่อให้สมาชิกไม่พลาดข้อมูลข่าวสาร การแจ้งเตือนเรื่อง การเก็บคะแนนและระเบียบที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบของการเก็บคะแนนด้วยนะครับ

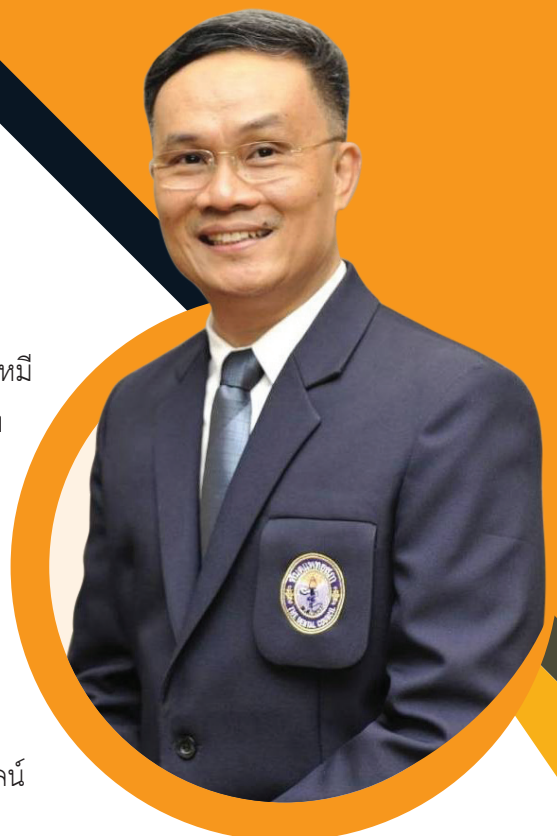
3 ปี

ของการทำงาน คุ้มครองผู้บริโภค ทางทันตกรรม

บก.แพร อยากให้ช่วยสรุปงานคุ้มครองผู้บริโภคทางทันตกรรมที่ทันตแพทยสภาวาระที่ 8 ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่ตลอดระยะเวลา 3 ปี เพื่อให้สมาชิกได้ทราบ

นับเป็นความโชคดีที่เราได้ทีมงานที่ดีเยี่ยม ไม่ว่าจะเป็น หมอนิตา หมอหมี หมอยักษ์ หมอปี่ หมอดูกตา หมอหวิ ฯลฯ ที่มาช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันลงพื้นที่ไปจับกุมหมอฟันเถื่อนหรือร้านค้าจัดฟันแฟชั่น นอกจากนี้ยังมีทีมงานที่เป็นน้องๆทันตแพทย์อยู่เบื้องหลังที่คอยตอบ inbox ใน page มีอุปرابหมอฟันเถื่อนแบ่งหน้าที่กันดูแลประจำวัน ช่วยกันตอบคำถามที่ประชาชนแจ้งเบาะแสหมอฟันเถื่อนมาให้ ทำให้มีคนเข้ามา Liked เกือบ 8,000 คน มีลูกเพจแจ้งเบาะแส 886 ราย ซึ่งได้กลิ่นกรองจนแน่ชัดถึงที่อยู่ของร้านค้าว่าอยู่จังหวัดใดก็จะส่งเรื่องไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อดำเนินการจับกุม มีทั้งจับกุมได้และข้อมูลไม่ถูกต้อง เนื่องจากถ้าเป็นการแจ้งการโฆษณาจัดฟันแฟชั่นทางออนไลน์มักจะใส่ที่อยู่ที่ไม่เป็นจริง

ทพ.ดร.ธงชัย วชิรโรจน์ไพศาล
อุปนายกทันตแพทยสภา คนที่ 2

อย่างไรก็ดีด้วยกำลังคนที่มีจำกัด ทางอนุกรรมการคุ้มครองฯ ได้มุ่งเป้าไปที่ร้านจัดฟันแฟชั่นรายใหญ่ 2-3 แรกของไทย โดยร่วมมือกับทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคไปเผา ดักกรอง ล่อซื้อ จนจับกุม ร้านจัดฟัน Smilely ร้านรุ่งเกียรติพลูที่จัดฟันให้ดารานักร้องชื่อดัง รวมทั้งร้านที่สายใต้ใหม่ หนองแขม ฯลฯ ในการจับแต่ละครั้งต้องลงทุนลงแรงอย่างมาก น้องทันตแพทย์ต้องอยู่เพื่อทำบัญชีของกลาง กว่าจะกลับบ้านได้ก็กว่าเที่ยงคืน นับเป็นงานอาสาสมัครที่ต้องอาศัยแรงกายแรงใจอย่างมาก

นอกจากเรื่องจับกุมแล้ว เราได้เผยแพร่ความรู้เรื่องอันตรายจากจัดฟันแฟชั่นผ่านสื่อมวลชนต่างๆอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นรายการคุยกับหมอม TNN รายการทางช่อง 9 อสมท. ฯลฯ ได้มีการลงข่าวทางสื่อออนไลน์และสิ่งพิมพ์เป็นระยะๆ เป็นการทำให้ประชาชนรู้เท่าทันธุรกิจจัดฟันแฟชั่น รวมทั้งได้มีการบรรยายวิชาการให้ทันตแพทย์ในเวทีการประชุมวิชาการของราชวิทยาลัยฯ การประชุมประจำปีของสมาคมจัดฟันแห่งประเทศไทยและมีการบรรยายให้แก่ช่างทันตกรรมในวาระการประชุมวิชาการประจำปี

ของโรงเรียนเทคโนโลยีทันตกรรม มหาวิทยาลัยมหิดลอีกด้วย

เราได้ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่จะประกาศให้อุปกรณ์ที่ใช้จัดฟันบางรายการจัดแจ้งเป็นเครื่องมือแพทย์ เพื่อที่จะสามารถควบคุมต้นทางของสินค้าที่ร้านจัดฟันแฟชั่นใช้ มีการประสานงานกับชมรมช่างทันตกรรมแห่งประเทศไทยอย่างใกล้ชิด เพื่อใช้กลไกของชมรมฯ ในการดูแลไม่ให้มีแลปทันตกรรมที่เป็นสมาชิกชมรมรับทำรีเทนเนอร์แฟชั่นให้เยาวชน

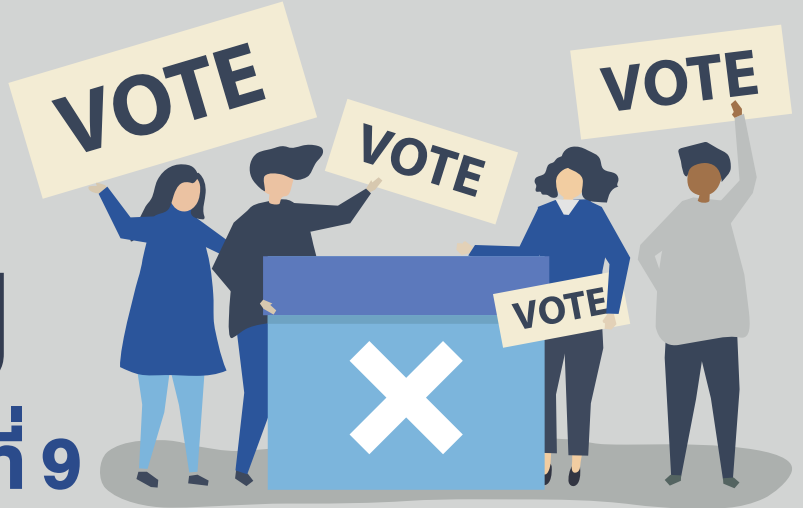
นอกจากเรื่องจัดฟันแฟชั่นแล้ว เราตั้งเป้าหมายที่จะดูแลผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ เช่น น้ำยาบ้วนปากที่โฆษณาว่า บ้วนแล้วหินปูนหลุดออก หรือยาสีฟันยี่ห้อหนึ่งที่ทดลองลงว่า เมื่อใช้แล้วจะทำให้รูฟันผุกลับมาเต็มและขาวเป็นปุ๋ยหิมะ ซึ่งในกรณียาสีฟันทางทันตแพทย์สภาได้แถลงข่าวร่วมกับคุณกมลละแมร์และดาราช่อง 3 เพื่อเตือนไม่ให้ประชาชนหลงเชื่อ

ยังมีการแจ้งเบาะแสเรื่อง หมอฟันเถื่อน เช่น การให้ผู้ช่วยทันตกรรมทำฟันให้ผู้ป่วย อาทิ จัดฟันใส่ลวดใส่ยางแทนทันตแพทย์ ซึ่งมีอยู่หลายราย เราได้ประสานกับ สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพไปล่อซื้อจับกุมหมอฟันเถื่อนในคลินิก โดยมีการดำเนินการในหลายจังหวัด

ในปีที่ 3 ของการทำงาน เราเห็นว่า การประสานหน่วยงานต่างๆ ให้มาร่วมกันแก้ปัญหาจัดฟันแฟชั่นนั้นเป็นการทำงานที่ดีแต่ยังไม่ได้เป็นระบบ และไม่ใช่วาระกิจหลักของหน่วยงานต่างๆ ดังนั้นเราจึงเสนอวาระเรื่อง การคุ้มครองผู้บริโภคด้านทันตกรรมในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ นับเป็นครั้งแรกใน 11 ปีของการประชุมสมัชชาสุขภาพที่มีเรื่องทางทันตกรรมเข้าไป ด้วยการทำงานเป็นทีมร่วมกับ แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงทำให้ได้บรรจุเป็นวาระ และมีมติออกมาเมื่อเดือนธันวาคม 2561 ซึ่งมตินี้จะเข้าคณะรัฐมนตรีในต้นปีนี้ หมายความว่า หน่วยงานต่างๆ ที่มีชื่ออยู่ในมติจะมาทำงานกับทันตแพทย์สภาอย่างเต็มที่และเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาให้สำเร็จให้ได้ ตั้งความหวังไว้ว่าจะสำเร็จในทันตแพทย์สภาวาระที่ 9

เลือกตั้ง กรรมการสภาฯ วาระที่ 9

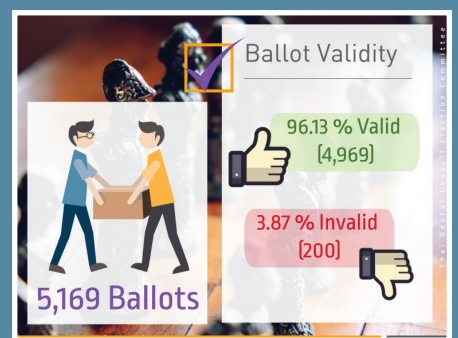
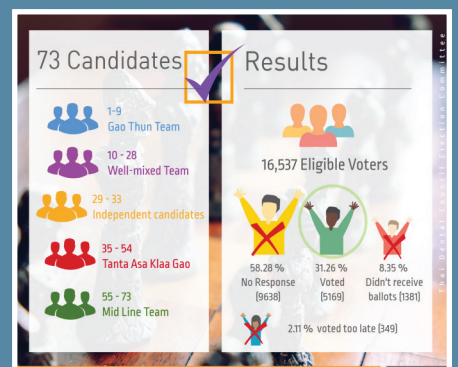
ท่ามกลาง
บรรยากาศอันเข้มข้นของ
การเมืองภายในวิชาชีพทันตกรรมที่
ร้อนแรงไม่แพ้การเมืองระดับประเทศ
นั่นคือ การเลือกตั้งกรรมการ
กันทแพทยสภา วาระที่ 9 ส่วน
กรรมการกันทแพทยสภาวาระที่
8 ก็กำลังจะหมดวาระลงในเดือน
มีนาคม 2562 นี้
เช่นกัน

จึงถูกคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะต้องมี
ความยุติธรรม โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อให้ได้
คณะกรรมการฯ ที่มาจากเสียงของสมาชิก
อย่างแท้จริง คณะอนุกรรมการอำนวยการ
เลือกตั้งฯ วาระที่ 9 นำโดย ศ.ดร.ทพญ.วราพันธ์
บัวจیب คณะบดีคณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันออกแบบ
ระบบการเลือกตั้งจากข้อมูลและข้อบังคับ
ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
เข้ามาช่วยเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดความ
ผิดพลาดที่เกิดจากมนุษย์

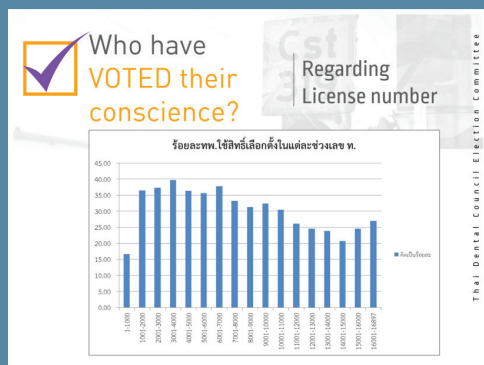
เริ่มตั้งแต่การเปิดให้สมาชิกอับเขต
ที่อยู่ติดต่อกันเพื่อไม่ให้พลาดเอกสาร
การเลือกตั้งจากทันตแพทยสภา ซึ่งมี
สมาชิกมาอับเขตข้อมูลราวๆ 1,340 คน
การออกแบบระบบเลือกตั้งให้เป็นมิตร
กับผู้ใช้งานได้แนวคิดเลือกตั้ง 5 step
ให้เอกสารใช้ง่าย มีตัวเลขชี้หน้าเป็น
ขั้นตอน ส่วนเรื่องการลงคะแนนลับ

เอกสารประกอบการเลือกตั้งมีการใส่รหัสด้วยบาร์โค้ดเพื่อยืนยันตัวตน ทั้งนี้ การออกแบบ
ระบบอยู่ภายใต้หลักการลงคะแนนลับ (Secret ballot) คือหลังจากกระบวนการยืนยันตน
เสร็จสิ้น จะมีการนำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในภาชนะรวมที่ไม่สามารถแยกออกได้ว่าเป็นบัตร
ของทันตแพทย์ท่านใด และการนับคะแนนก็ทำโดยเครื่องนับคะแนนอัตโนมัติ โดย
กระบวนการทุกอย่างถูกติดตามด้วยระบบ Tracking system ที่สามารถติดตามบัตร
เลือกตั้งได้ตั้งแต่เริ่มออกเดินทางจากสภา ถึงสมาชิกจนกลับถึงสภาอีกครั้ง

การเลือกตั้งครั้งนี้ ทำลายสถิติ
หลาย ๆ อย่างของทันตแพทยสภา
อันดับแรกคือ มีผู้สมัครรับเลือกตั้ง
เป็นกรรมการทันตแพทยสภามากที่สุด
ถึง 73 คน จาก 4 พรรคและผู้สมัครอิสระ
6 คน มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งกว่า 16,537 คน
มีผู้ส่งบัตรลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการ
ทันตแพทยสภา จำนวน 5,169 คน นับเป็นร้อยละ 31.26 นับเป็นการเลือกตั้งกรรมการ
ทันตแพทยสภาที่มีผู้ใช้สิทธิมากเป็นประวัติการณ์ มีบัตรเลือกตั้งที่ส่งแบบลงทะเบียน
แล้วสมาชิกไม่ได้รับจำนวน 1,386 บัตร คิดเป็นร้อยละ 8.38 จากบัตรเลือกตั้งที่ส่ง
เข้ามาทั้งหมด 5,169 บัตร เป็นบัตรดี 4,969 บัตร คิดเป็นร้อยละ 96.13 เป็นบัตรเสีย
200 บัตร คิดเป็นร้อยละ 3.87 โดยมีผู้มาขอรับบัตรเลือกตั้ง หลังจากส่งกลับมาที่
ทันตแพทยสภาจำนวน 5 ฉบับ สำหรับผลการเลือกตั้งปรากฏว่าทีมทันตอาสา กล้าก้าว

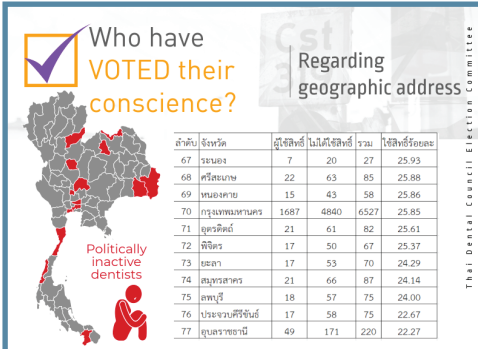
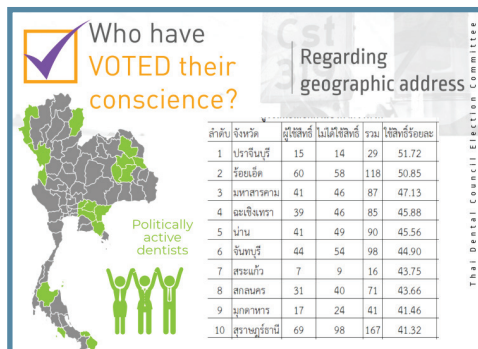
ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ 19 คนจาก 20 คน ส่วนผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการทันตแพทยสภาอีกคนมาจากทีม Well-mixed โดยสรุปแล้ว การเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22 ในการเลือกตั้งครั้งก่อน เป็นร้อยละ 31.26 และเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาชีพข้างเคียงอย่างแพทยสภาซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 26.41 (วิธีเลือกตั้งแบบกระดาษ) และสภาเภสัชกรรมอยู่ที่ร้อยละ 45 (วิธีการเลือกตั้งออนไลน์)

บัตรเสียที่พบในการเลือกตั้งส่วนใหญ่มาจากการสลับช่องกันภายในครอบครัวหรือกลุ่มคนรู้จักที่มีเลขที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมใกล้เคียงกัน เมื่อนำข้อมูลจากการเลือกตั้งมาวิเคราะห์ตามกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มเลขที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรม 1000 - 7000 (อายุของผู้ใช้สิทธิอยู่ในช่วง 42-73 ปี) เป็นกลุ่มที่มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าช่วงเลข พ. อื่นๆ ในช่วงร้อยละ 35 - 40 ของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในแต่ละช่วงเลข พ. ที่น่าแปลกใจคือสมาชิกคนรุ่นใหม่ มีข้อมูลที่อยู่อัปเดตถูกต้องกลับใช้สิทธิน้อยกว่ารุ่นพี่ ทั้งที่มีที่อยู่อัปเดตที่สุด และหากพิจารณาตามพื้นที่ที่มีผู้ใช้สิทธิมากที่สุด พบว่ามีกลุ่มจังหวัดทางภาคตะวันออก ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ และพื้นที่ชายแดนของภาคเหนือ และได้เป็นกลุ่มจังหวัดที่ใช้สิทธิมาก ในขณะที่

พื้นที่ส่วนกลาง หรือจังหวัดใหญ่ๆ กลับมีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิน้อย สอดคล้องกับการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมหาวิทยาลัยที่จบระดับปริญญาตรีพบว่าทันตแพทย์ที่จบจากมหาวิทยาลัยในภูมิภาคใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าทันตแพทย์ที่จบจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ และปริมณฑล เรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทันตแพทย์ที่เราวิเคราะห์ได้นี้สะท้อนอะไรได้บ้าง เป็นเรื่องที่น่าคิดเพื่อแสวงหาความเข้าใจในการพัฒนาวิชาชีพต่อไป

ความสำเร็จของการเลือกตั้งครั้งนี้ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากขึ้นของสมาชิกจากร้อยละ 22 เป็นร้อยละ 31 รวมไปถึงการออกแบบระบบให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบและติดตามได้ ลดความเสี่ยงการทุจริตการเลือกตั้งผ่านการอัปเดตรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับงานทะเบียนราษฎรให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด การใช้ Software มาช่วยในการตรวจสอบการบรรจุซอง การส่งเอกสาร และการรับบัตรเลือกตั้งกลับช่วยให้

สมาชิกสามารถติดตามบัตรได้ทุกขั้นตอน แต่อย่างไรก็ตาม ระบบที่ดีย่อมมีการลงทุนที่สูงขึ้นบ้าง การเลือกตั้งครั้งนี้ใช้งบประมาณไปกว่า 800,000 บาท โดยกว่า 43.5 % เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งไปรษณีย์, 37.3 % เป็นค่าเอกสารการเลือกตั้ง, 7.4 % เป็นค่าอุปกรณ์ต่างๆ, และอีก 11.8 % เป็นค่าจ้างเจ้าหน้าที่และเบี้ยประชุม

สำหรับการเลือกตั้งครั้งถัดไป ทางคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง เสนอให้มีการจัดการเลือกตั้งเป็นแบบออนไลน์ เนื่องจากผลการดำเนินการในวิชาชีพข้างเคียงพบว่าทำให้มีสมาชิกใช้สิทธิเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น เพิ่มการมีส่วนร่วมสมาชิกได้มาก ภายใต้ต้นทุนที่ประหยัดและมีความผิดพลาดน้อยลง ทั้งควรให้มีการเตรียมการเลือกตั้งแต่เนิ่นๆ อย่างน้อยเป็นเวลา 1 ปี และขอให้มีการแก้ไขข้อบังคับอันเกี่ยวข้องเนื่องกับการเลือกตั้งให้รองรับระบบการเลือกตั้งออนไลน์สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ ทางคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งขอขอบพระคุณสมาชิกทันตแพทยสภาทุกท่านที่ร่วมกันใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น และเราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะคอยติดตามการทำงานของทันตแพทยสภาเพื่อร่วมคิดร่วมพิจารณาของเราก้าวหน้าไปด้วยกันครับ

การพัฒนาวิชาชีพ หลังจบปริญญาตรี

เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าจำนวนทันตแพทย์ไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว 5 ปีหลังด้วยวิชาชีพเป็นที่นิยมของเยาวชนไทย จึงมีการเปิดคณะทันตแพทยศาสตร์เพิ่มในมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชนถึง 3 แห่งในสมัยทันตแพทยสภา 8 และกำลังรอเปิดอีก 3 แห่ง

เมื่อมีบัณฑิตเพิ่มก็มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองจากทันตแพทย์ทั่วไปเป็นทันตแพทย์เฉพาะทางเพิ่มขึ้นเช่นกัน ราชวิทยาลัยฯ ในสมัยทันตแพทยสภา 8 ทำงานสืบเนื่องจากราชวิทยาลัยฯ สมัยทันตแพทยสภา 7 ซึ่งประธานราชวิทยาลัยฯ ในยุคนั้นคือ ท่านอาจารย์ไพศาล กังวลกิจ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกทันตแพทยสภา 8 ดังนั้น นโยบายเรื่องการเพิ่มการพัฒนาทันตแพทย์เฉพาะทางและกระจายทันตแพทย์เฉพาะทางไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งท่านนายกไพศาลฯ ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างมากและราชวิทยาลัยทันตแพทย์ฯ ก็พยายามตอบสนองนโยบายด้านนี้ตลอดมา

ประธานราชวิทยาลัยคนต่อมาจากท่านอาจารย์ไพศาลฯ ได้แก่ รศ.ทพ. พรชัย จันศิษย์ยานนท์ ได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานของราชวิทยาลัยฯ ที่สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพหลังจบปริญญาตรี ในช่วง พ.ศ. 2559-2562 ดังนี้

- 1** ▶ พัฒนา การฝึกอบรม การสอบวุฒิบัตรและอนุมัติบัตรให้ได้มาตรฐานสากล
- 2** ▶ สนับสนุนให้ทันตแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
- 3** ▶ พัฒนาให้ราชวิทยาลัยมีบทบาทในการขึ้นำสังคมและวิชาชีพทันตแพทย์
- 4** ▶ สนับสนุนการเพิ่มจำนวนสถาบันฝึกอบรมและจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 5** ▶ สนับสนุนการเพิ่มจำนวนผู้ได้รับวุฒิบัตร/อนุมัติบัตรในสาขาต่างๆ
- 6** ▶ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้สมาชิกราชวิทยาลัยและผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อรับใช้สังคม
- 7** ▶ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของราชวิทยาลัย

ขอเล่าโดยสรุปเกี่ยวกับการทำงานของราชวิทยาลัยทันตแพทย์ไทยในปัจจุบัน เรามีสาขาเฉพาะทางทั้งหมด 12 สาขา ได้แก่ สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล สาขาปริทันตวิทยา สาขาทันตกรรมสำหรับเด็ก สาขาทันตกรรมจัดฟัน สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ สาขาทันตสาธารณสุข สาขาวิทยาเอ็นโดดอนต์ สาขาทันตกรรมหัตถการ สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก สาขาทันตกรรมทั่วไป สาขาทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปาก ไบโหน้ำและสาขานิติทันตวิทยา มีจำนวนสมาชิก (ผู้ได้รับอนุมัติบัตร/วุฒิบัตร) มี 1699 คน

สัดส่วนทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญต่อทันตแพทย์ทั่วไป **1699:15363. (1:10)** คิดเป็น 10% สาขาที่เพิ่มน้อยได้แก่ ทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ทันตสาธารณสุข ทันตกรรมหัตถการและวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก สาขาที่เพิ่มมากได้แก่ ทันตกรรมจัดฟัน ศัลยกรรมช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล และทันตกรรมทั่วไป ขณะนี้มีจำนวนสถาบันหลักทั้งสิ้น 38 แห่ง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของทันตแพทย์ในการเพิ่มพูนความรู้และการพัฒนาการรักษาทางทันตกรรมที่ซับซ้อนมากขึ้น ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีการเปิดหลักสูตรฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยขึ้นมาใหม่ใน 3 มหาวิทยาลัย ในหลักสูตรสาขาต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถาบัน	คณะทันตแพทยศาสตร์		
	มหาวิทยาลัยมหิดล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ทันตกรรมจัดฟัน	-	-	พ.ศ. 2559
ทันตสาธารณสุข	-	พ.ศ. 2559	-
ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล (หลักสูตรร่วมกับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต)	พ.ศ. 2560	-	-
ทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากไบโหน้ำ	พ.ศ. 2560	-	พ.ศ. 2560

ซึ่งยังไม่เพียงพอในการผลิตผู้เชี่ยวชาญ ทางราชวิทยาลัยฯจึงได้ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพัฒนาและจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมหลักสูตรทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีแผนการที่จะพัฒนาโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นสถาบันฝึกอบรมในช่วงพ.ศ. 2561-2565 ใน 3 สาขา ได้แก่ ทันตกรรมสำหรับเด็ก ทันตกรรมทั่วไป และศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล โดยคาดว่า จะมีสถาบันฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอีก 9 สถาบัน

เป็นที่น่าชื่นใจว่าในแต่ละปีทันตแพทย์ไทยมีความสนใจศึกษาต่อเฉพาะทางสูงมาก ซึ่งเมื่อคิดสัดส่วนร้อยละของบัณฑิตที่จบในแต่ละปีเทียบกับจำนวนผู้ได้รับการศึกษาต่อเฉพาะทางเป็นดังนี้

ปีการศึกษา	บัณฑิตจบทั้งหมด	สมัครเข้าฝึกอบรมทั้งหมด	โควตาที่เปิดจริง	จำนวนรับจริง/ร้อยละของบัณฑิต
2559	780	1173	136-155	152/19.48%
2560	744	798	109-134	122/16.4%
2561	809	950	142-186	164/20.27%

โดยหลักสูตรที่ได้รับความนิยมสูง ได้แก่ หลักสูตรทันตกรรมจัดฟัน วิทยาเอ็นโดดอนต์ และทันตกรรมประดิษฐ์ ซึ่งในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาอัตราส่วนของผู้สอบได้เมื่อเทียบผู้สมัครสอบคือ 1:5-1:13 ในสาขาทันตกรรมจัดฟัน และ 1:4-1:8 ในสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับ	สาขา	2559		2560		2561	
		ผู้สมัคร	ผู้ถูกคัดเลือก	ผู้สมัคร	ผู้ถูกคัดเลือก	ผู้สมัคร	ผู้ถูกคัดเลือก
1	ทันตกรรมจัดฟัน	223	28	155	12	171	32
2	ทันตกรรมทั่วไป	53	22	44	21	39	20
3	ทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากใบหน้า	-	-	-	-	1	1
4	ทันตกรรมประดิษฐ์	122	16	62	10	66	19
5	ทันตกรรมสำหรับเด็ก	60	18	46	15	53	28
6	ทันตกรรมหัตถการ	16	5	15	11	18	8
7	ทันตสาธารณสุข	4	2	7	2	13	11
8	นิติทันตวิทยา	-	-	-	-	-	-
9	ปริทันตวิทยา	44	13	34	13	38	11
10	วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก	-	-	-	-	6	5
11	วิทยาเอ็นโดดอนต์	66	7	56	9	52	13
12	ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล	62	24	39	16	43	32
13	ศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลรวมกับการศึกษาแพทยศาสตร์บัณฑิต	-	-	-	-	4	3
รวม		650	135	458	109	504	183

และมีสาขาที่ประเทศต้องการความเชี่ยวชาญแต่มีบัณฑิตทันตแพทย์สนใจน้อย ได้แก่ สาขาทันตกรรมบดเคี้ยวและความเจ็บปวดช่องปากใบหน้า สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ซึ่งเป็นอัตราที่เปิดรับสูงกว่าจำนวนบัณฑิตที่สมัครเรียน ดังรายละเอียด

ปีการศึกษา	2559	
สาขา	เปิดรับ	สมัคร
ทันตกรรมบดเคี้ยว	ยังไม่เป็นสถาบันฝึกอบรม	-
วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก	ไม่เปิด	-
ปีการศึกษา	2560	
สาขา	เปิดรับ	สมัคร
ทันตกรรมบดเคี้ยว	ยังไม่เป็นสถาบันฝึกอบรม	-
วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก	ไม่เปิด	-
ปีการศึกษา	2561	
สาขา	เปิดรับ	สมัคร
ทันตกรรมบดเคี้ยว	5	1
วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก	10-11	6

ทันตแพทย์ที่ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรของราชวิทยาลัยฯจะสามารถเข้าสอบเพื่อรับวุฒิมัธยมศึกษา หรือทันตแพทย์ที่มีการศึกษาในหลักสูตรอื่นที่เข้าเกณฑ์ของราชวิทยาลัยฯ ก็สามารถเข้าสอบเพื่อรับอนุมัติ ซึ่งก็จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ โดยในสมัยทันตแพทยสภา 8 มีผู้ได้รับอนุมัติบัตรและวุฒิมัธยมศึกษา จากทันตแพทยสภารวมทั้งสิ้น 521 คน ดังรายละเอียดในตาราง

ลำดับ	สาขา	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		รวม
		อนุมัติบัตร	วุฒิมัธยมศึกษา	อนุมัติบัตร	วุฒิมัธยมศึกษา	อนุมัติบัตร	วุฒิมัธยมศึกษา	
1	ศัลยศาสตร์ช่องปากฯ	1	19	-	21	2	25	68
2	ปริทันตวิทยา	2	3	2	5	3	8	23
3	ทันตกรรมสำหรับเด็ก	10	17	5	13	8	10	63
4	ทันตกรรมจัดฟัน	11	8	15	10	42	21	107
5	ทันตกรรมประดิษฐ์	9	2	7	6	14	11	49
6	ทันตสาธารณสุข	11	4	12	1	12	-	40
7	วิทยาเอ็นโดดอนต์	6	6	7	8	11	4	42
8	ทันตกรรมหัตถการ	12	-	3	1	1	-	17
9	วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก	9	-	4	-	6	3	22
10	ทันตกรรมทั่วไป	-	11	4	18	3	16	52
11	ทันตกรรมบดเคี้ยวฯ	-	-	13	-	9	-	22
12	นิติทันตวิทยา	3	-	-	-	13	-	16
รวม		74	70	72	83	124	98	521

ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ได้จัดการประชุมวิชาการขึ้นทุกปี ซึ่งจากเดิมจัดทุก 3 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ให้แก่ทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและทันตแพทย์ทั่วไป และเพื่อเปิดโอกาสให้ทันตแพทย์ประจำบ้านและนิสิต/นักศึกษาหลังปริญญาทุกสาขาและทุกระดับ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการทั้งที่เป็นงานวิจัย รายงานผู้ป่วย สู่วิชาชีพทันตแพทย์ สนับสนุนให้ผู้วิจัยที่มีผลงานดีเด่นได้เผยแพร่ผลงานในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการเผยแพร่ผลงานและเกียรติภูมิทันตแพทย์ไทย การประชุมในทุกครั้งจะมีความหลากหลายทางวิชาการทั้งในด้านเนื้อหาและสาขาวิชา ในการประชุมวิชาการของราชวิทยาลัยนั้น ถึงแม้เรามีค่าลงทะเบียนบ้างเพื่อจำกัดจำนวนบุตรเพราะเน้นกิจกรรมให้เป็นวิชาการและกันพื้นที่ให้จัดอาหาร ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมเป็นอย่างดี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมในช่วง พ.ศ. 2559-2561 เป็นจำนวนมากกว่า 1200 คน (1218, 1124 และ 1211 คนตามลำดับ)

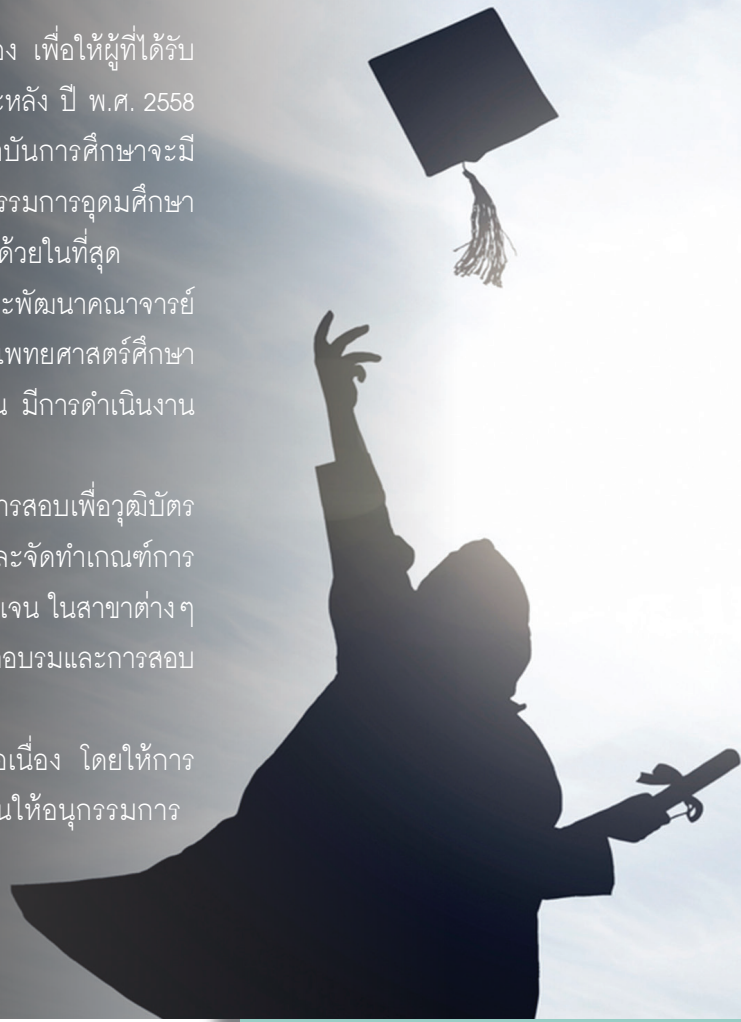
ในส่วนของงานสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่องของทันตแพทย์ สมาชิกของราชวิทยาลัยฯ ได้ร่วมมือกันจัดทำบทเรียนออนไลน์ส่งไปยังศูนย์การศึกษาต่อเนื่องมากกว่า 60 เรื่อง และยังได้รับความอนุเคราะห์จากวิทยากรในงานประชุมวิชาการประจำปี 2561 ของราชวิทยาลัยฯ (RCDS 2018) ตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่บรรยาย เพื่อจัดทำบทเรียนออนไลน์ในรูปแบบวิดีโอประกอบการบรรยาย โดยสามารถส่งบทเรียนออนไลน์ในรูปแบบวิดีโอประกอบการบรรยายไปยังศูนย์การศึกษาต่อเนื่องมากกว่า 15 เรื่อง

ราชวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ที่ได้รับ วุฒิบัตรและอนุมัติบัตรของราชวิทยาลัยทันตแพทย์ทั้งหลักสูตรก่อนและหลัง ปี พ.ศ. 2558 ให้มีคุณวุฒิเทียบเท่าปริญญาเอกจนประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาจะมี บุคลากรด้านการสอนในหลักสูตรหลังปริญญาตามเกณฑ์ของคณะกรรมการอุดมศึกษา แห่งชาติเพิ่มมากขึ้นและสามารถผลิตผู้เชี่ยวชาญเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยในที่สุด

ราชวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการโครงการหลายโครงการ ในอันที่จะพัฒนาคณาจารย์ ในสถาบันฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน ให้มีความรู้เกี่ยวกับทันตแพทยศาสตร์ศึกษา และการทำวิจัย ส่งผลให้หลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน มีการดำเนินงาน ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ราชวิทยาลัยฯ ยังได้ปรับปรุงขบวนการและขั้นตอนการสอบเพื่อวุฒิบัตร ให้ได้มาตรฐาน โดยมีการจัดทำ selected reading คลังข้อสอบและจัดทำเกณฑ์การ ให้คะแนนในการสอบเพื่อวุฒิบัตรและอนุมัติบัตรของทุกหลักสูตรที่ชัดเจน ในสาขาต่างๆ ของราชวิทยาลัยฯ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบถึงขอบเขตการฝึกอบรมและการสอบ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพของผู้เชี่ยวชาญทุกสาขาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การ สนับสนุนทั้งในด้านบุคลากรและเงินทุน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้อนุกรรมการ ฝึกอบรมและสอบทุกสาขาของราชวิทยาลัยฯ จัดทำโครงการ หรือ workshop เพื่อพัฒนาศักยภาพของทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ (ผู้ได้รับ อนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร)

ในสถานการณ์ที่มีความเข้าใจทางวิชาการที่ไม่ลงรอยกันในวิชาชีพทันตแพทย์ หรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในหมู่ประชาชน ราชวิทยาลัยฯ ได้ถือเป็นภาระหน้าที่ใน การระดมสมองและรวบรวมความรู้ ข้อมูลที่รอบด้านทั้งในมุมมองกว้างและเชิงลึก รวมถึง การสืบหาต้นตอปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเผยแพร่และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้กับทันตแพทย์ ประชาชน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องและทำหน้าที่ตัดสินใจได้รับทราบ ดังที่ ได้ดำเนินงานไปแล้วได้แก่ “ความปลอดภัยในการใช้เครื่องเอกซเรย์ทางทันตกรรม” “แนวทางการรักษาทางทันตกรรมในผู้ป่วยติดเชื้อ เอชไอวี” “แนวทางการรักษาทางทันตกรรม ในผู้ป่วยตับแข็ง” และ “แนวทางการจัดการฟันผุที่เหมาะสมในประเทศไทย” เป็นต้น

คณะผู้บริหารของราชวิทยาลัยฯ ของอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ ร่วมกันดำเนินงานของราชวิทยาลัยฯ จนประสบความสำเร็จด้วยดี ทำให้ราชวิทยาลัยฯ มีรากฐานการดำเนินงานที่เข้มแข็ง และมีการพัฒนา การจัดการฝึกอบรมและการสอบเพื่อวุฒิบัตรที่ได้ มาตรฐานในหลายมิติ จนได้รับการยอมรับอย่างดียิ่ง จากองค์กรวิชาชีพ ทันตแพทย์และองค์กรทางสาธารณสุขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คนทำงาน

Thai Dental Clinic Accreditation

TDCA

THAI DENTAL CLINIC ACCREDITATION

เป็นความพยายามต่อเนื่องของ
ทันตแพทยสภานับแต่ทันตแพทยสภาวาระ
6-7 และสืบเนื่องมาถึงทันตแพทยสภา
วาระที่ 8 ที่พยายามสร้าง guidelines
ในการพัฒนาระบบบริการทันตกรรม
ให้เกิดความปลอดภัยสำหรับผู้ป่วย
ซึ่งท้ายที่สุดก็จะนำมาซึ่งความมั่นคง
ปลอดภัยบนเส้นทางวิชาชีพของ
ทันตแพทย์ไทยทุกคน

และในอนาคต ทหอนโยบาย Medical Hub จะส่งผลกระทบต่อมากขึ้น รวมถึงกระบวนการ
ตรวจสอบด้านประกันสุขภาพจากต่างประเทศที่ต้องเข้ามาตรวจสอบสถานพยาบาล
ในประเทศไทยมากขึ้นเช่นกัน ถึงตอนนั้นประเทศไทยจะมีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับใน
ระดับนานาชาติ เราไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายค่ารับรองมาตรฐานให้องค์กรภายนอกประเทศ
เพื่อรับรองมาตรฐานสถานพยาบาลทันตกรรมไทย

วงการทันตกรรมไทยเริ่มปักธงบนเส้นทางสายคุณภาพจากการนำคดียุทธยาบรรณ
มาศึกษาจนตกลึกประเด็นที่สุ่มเสี่ยง จนนำมาสู่การกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อความ
ปลอดภัยทางทันตกรรม หรือที่พวกเรารู้จักกันดีในชื่อ Dental Safety Goals 2015 เมื่อ
มีแนวทางการปฏิบัติแล้ว คลินิกทันตกรรมในโรงพยาบาลรัฐหลายแห่งได้นำมาตรฐาน
ดังกล่าวไปพัฒนาและเยี่ยมสำรวจกันเอง จนกลายมาเป็นโครงการ Quality Dental Clinic
ซึ่งมีโรงพยาบาลรัฐทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการเกือบ 500 แห่ง สำหรับโรงพยาบาลใดที่
ได้ทำกิจกรรม QDC นี้ก็จะได้รับประกาศเกียรติคุณเข้าร่วมกิจกรรมจากทันตแพทยสภา

ปีแล้วปีเล่า...เมล็ดพันธุ์งานคุณภาพก็ได้กระจายไปทั่วประเทศแบบอ่อนๆ จนในสมัย
ทันตแพทยสภาวาระที่ 7 ได้เริ่มมีการเยี่ยมสำรวจโดยผู้เยี่ยมสำรวจจากส่วนกลาง
(Surveyor) เพื่อรับรองกระบวนการพัฒนาคุณภาพคลินิกทันตกรรม ที่เราใช้ชื่อว่าการ
รับรอง "กระบวนการ" แทนที่จะรับรอง "ผลลัพธ์การรักษา" ก็เพราะเราตระหนักดีว่า
แม้จะมีกระบวนการที่ดี ความผิดพลาดก็ยังสามารถเกิดขึ้นได้ ขอเพียงพวกเราในฐานะแพทย์

สาขาหนึ่งได้ทำอย่างเหมาะสมก็เพียงพอ กระบวนการเยี่ยมสำรวจและรับรองนี้ เป็นที่รู้จักในนาม Thai Dental Clinic Accreditation หรือ TDCA ซึ่งในวาระ 8 นี้ มีการรับรองไปแล้วกว่า 60 คลินิก โดยเป็นวาระแรกที่มีการเปิดให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม ทั้งคลินิกทันตกรรม เอกชนขนาดเล็ก โรงพยาบาลเอกชน จนถึงโรงพยาบาลรัฐและโรงเรียนทันตแพทย์ คลินิกทันตกรรมแต่ละแห่งเมื่อได้รับการรับรอง TDCA แล้ว การรับรองดังกล่าวมีอายุ 3 ปี

และด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจที่ไม่หยุดยั้ง คณะอนุกรรมการรับรองคุณภาพคลินิกทันตกรรม ก็ยังเปิดหน้างานด้านการให้ความรู้และการสร้างทรัพยากรบุคคลเพื่อผลักดันงานคุณภาพอีกด้วย ในด้านการให้ความรู้ได้มีการจัดงาน TDCA Forum ประจำปีเพื่อให้ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านงานคุณภาพทางทันตกรรม ส่วนในด้านการพัฒนาผู้เยี่ยมสำรวจเพื่อมาเป็นกำลังในการเยี่ยมสำรวจกันแบบกัลยาณมิตรนั้น ได้มีการจัดอบรมกระบวนการ Coaching การใช้มาตรฐาน DSG2015 รวมถึงการฝึกการเยี่ยมสำรวจที่มีความเข้มข้นมากขึ้นเป็นลำดับ ที่เรียกว่า SeeTry Act ซึ่ง See คือการไปสังเกตการณ์เยี่ยมสำรวจในสถานที่จริง ฝึกเขียนรายงานการเยี่ยมสำรวจ หากผ่านการ See เพียงพอ ก็จะได้รับการยกระดับเป็นขั้น Try ซึ่งมีหน้าที่ตั้งคำถาม ช่วยได้ซ และสรุปรายงานการพัฒนาคุณภาพ เรียกว่าได้ทำงานของผู้เยี่ยมสำรวจฝึกหัด (Surveyor in training) อย่างเต็มรูปแบบ และเมื่อได้รับการประเมินว่าผ่านจากผู้เยี่ยมสำรวจหัวหน้าทีม ก็จะได้เลื่อนขั้นเป็นขั้น Act ซึ่งจะสามารถนำทีมออกเยี่ยมสำรวจเพื่อขยายงานด้านการพัฒนาคุณภาพต่อไป ซึ่งในปี 2561 ที่ผ่านมามีทันตแพทยสภาได้ทำ MOU ร่วมกับกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อร่วมกันผลิตผู้เยี่ยมสำรวจ (Surveyor) มาป้อนเข้าสู่กระบวนการรับรอง TDCA ต่อไป นอกจากนี้ ในขณะนี้กำลังจะมีการแสวงหาความร่วมมือกับสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาลหรือ สรพ. ที่ให้การรับรอง Hospital Accreditation (HA) เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการร่วมกันในด้านคุณภาพงานบริการทางการแพทย์

จากการทำงานด้านคุณภาพมาตลอด 3 ปีในทันตแพทยสภา วาระที่ 8 เราได้พบว่า มีหลายหน่วยงานทั้งในกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยหรือแม้แต่กองทัพบก ก็ได้นำเอาหลักการแนวทางปฏิบัติฯ และการรับรอง TDCA ไปใช้ในหน่วยงานตน และเราได้รับเสียงสะท้อนว่างานคุณภาพไม่ใช่เพียงแต่ดีต่อผู้ป่วยเท่านั้น เพราะคนที่ทำงานมักจะรู้สึกอึดใจไปด้วยที่ได้ส่งต่องานดี ๆ ให้กับพี่น้องประชาชนของเรา เรียกได้ว่าเป็นงานบันดาลใจเลยทีเดียว สำหรับจุดยืนในการทำงาน เราไม่ได้เร่งรัดจะให้เป็นนโยบายใดๆ เพราะจะทำให้พวกเราก้าวข้ามหัวใจสำคัญของการพัฒนา นั่นก็คือความสมัครใจ หรือ จินตนะ ซึ่งเป็นบ่อเกิดของเรื่องราวดีทุกอย่าง และ 60 กว่าคลินิกที่ผ่านการรับรองไปก็เป็นพยานของจุดยืนนี้ได้ดี สมาชิกหลายคนคิดว่าการทำ TDCA เป็นการทำให้เกิดคลินิก 2 มาตรฐานขึ้นประเทศ เราขอยืนยันในเจตนาอันอ่อนน้อมว่า TDCA จะเป็นพลังทางบวกเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนได้รับบริการที่ปลอดภัย และทันตแพทย์ไทยก็ปลอดภัยจากการฟ้องร้องและยื่นหยัดอย่างสง่างามในท่ามกลางนานาอารยวิทยาชีพ

ไม่เพียงแต่ทันตแพทย์เท่านั้นที่สนใจเรื่องนี้ พี่น้องประชาชนยังมีส่วนร่วมรับรู้ การขับเคลื่อนงานด้านคุณภาพของวิชาชีพเรา ผ่านการร่วมประกวดตราสัญลักษณ์โครงการ TDCA เพื่อเป็นป้ายประกาศเกียรติคุณแก่คลินิกที่ได้รับการรับรอง กระบวนการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งมีผู้ส่งเข้าร่วมประกวดเป็นจำนวนมาก ซึ่งตราสัญลักษณ์ที่ได้รางวัลชนะเลิศนั้นก็ผสมผสานสื่อความหมายของ คุณภาพทันตกรรม ประเทศไทย ได้อย่างลงตัว

และสำหรับความคืบหน้าล่าสุดที่เป็นก้าวสำคัญของงานคุณภาพคลินิกทันตกรรม คือการลงบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือระหว่างทันตแพทยสภาและสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.) ในการพัฒนากระบวนการเยี่ยมสำรวจร่วมกันซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าในอนาคตอันใกล้ คลินิกทันตกรรมในโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรอง TDCA แล้ว ก็จะเป็นอีกหนึ่งความมั่นใจให้ สรพ.ว่า คลินิกดังกล่าวมีความปลอดภัยน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง

ผมเชื่อว่าการผนึกกำลังกันของนักวิชาการ ผู้นำวิชาชีพ สมาชิกและประชาชน ผ่านกระบวนการเยี่ยมสำรวจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร จะเป็นพลังที่วางการทันตกรรมไทยให้เป็นที่ภาคภูมิใจและไว้วางใจในสังคม สร้างสุขภาวะที่ดีให้กับชาวไทยและเป็นแบบอย่างที่ดีเรื่องงานคุณภาพทางทันตกรรมให้กับเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนของเราได้อย่างแน่นอน ผมขอขอบคุณทีมงาน ขอขอบคุณทันตแพทยสภา และพี่น้องทันตแพทย์ที่ร่วมด้วยช่วยกันทดลอง สำเร็จ ล้มเหลว เรียนรู้และพัฒนา งานคุณภาพทันตกรรมไปพร้อม ๆ กันกับเรา

รายชื่อ รพ.ที่ผ่านการรับรอง TDCA สามารถติดตามได้ที่ http://www.dentalcouncil.or.th/th/tdca_participant.php หรือ QR Code ด้านข้างนี้

ถอดบทเรียนจาก Young Dentists

เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

เป็นเวลาร่วม 3 ปี ที่ผมได้มีโอกาสทำหน้าที่เป็นกรรมการทันตแพทยสภา ผู้คน 40 คนที่พากันมาประชุมทุกเดือน เพื่อพูดคุยหาข้อตกลงกันว่า แต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทันตแพทย์หรือสุขภาพช่องปากของคนไทย เราอยากให้เป็นไปอย่างไร

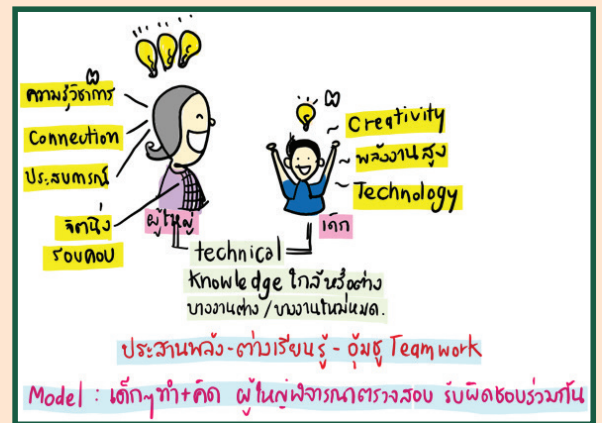
โดยมีบุคคลสามกลุ่มที่ทันตแพทยสภาต้องคอยดูแลผลประโยชน์ให้อย่างสมดุล นั่นคือ ประชาชน ทันตแพทย์และผลประโยชน์ส่วนรวมของคนในชาติ เปรียบได้กับการเลี้ยงลูกบอล 3 ลูกไปพร้อมๆ กันบนเส้นทาง

การพัฒนาเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของคนทุกกลุ่ม การได้เข้าไปทำงานในวงของผู้ใหญ่ ทุกอย่างดูแปลกใหม่ สังคม ผู้คน ภาระหน้าที่ไม่คุ้นเคย โดยเฉพาะการประชุมช่วงเดือนแรกๆ เนื้อหาหนักหน่วงเล่นเอาผมหงอกขึ้นมาหลายเส้น แต่เพราะได้อาศัยการเรียนรู้และการลงมือทำ ผ่านร้อนผ่านหนาว และมีมิตรภาพ จึงคิดว่าเป็นโอกาสดีที่ผมจะได้ถอดบทเรียนและแบ่งปันเรื่องราว และบทเรียนที่สามารถนำไปเป็น Life Skills ในการทำงานของท่านผู้อ่านต่อไปได้

ว่าไปการเป็นเด็กก็ยิ่งโชคดีกว่าการเป็นผู้ใหญ่หลายเท่า เพราะได้ฝึกทำมาก มีอาจารย์ผู้ใหญ่วช่วยตรวจสอบแนะนำในงานต่างๆ ได้ดี

ผมคิดว่าน้องใหม่กับอาจารย์ผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์มีจุดแข็งกันคนละด้าน เช่น อาจารย์มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ มีประสบการณ์ มีความรอบคอบ พร้อมทั้งยังมี connection กว้างขวางสามารถหาคนมาช่วยในจุดที่ทีมงานเราขาดแคลนความสามารถได้ ส่วนเด็กๆ เป็นวัยที่มีพลัง มีความสามารถทางเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์สูง เป็นผู้ปฏิบัติที่ดี

การประสานพลังกันระหว่างคนทั้งสอง
กลุ่มในทีมงานก็จะทำให้ได้งานที่ีรอบด้าน
อีกทั้งเพิ่มโอกาสเรียนรู้สไตล์การทำงาน
ของคนที generation แตกต่างกันด้วย

สำหรับผมแล้ว การมาทำงานสภา
จึงเป็นโอกาสในการฝึกฝนพัฒนาตนเอง
อีกด้วย ผมจึงพยายามพาตัวเองไปเผชิญ
กับส่วนงานต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพรอบด้าน
ของวิชาชีพมากที่สุด เก็บเกี่ยว Life skills
เอาไว้ใช้สร้างประโยชน์ต่อไปในอนาคต
สามปีนี้สำหรับผม จึงเป็นสามปีสำหรับ
การเรียนรู้วิชาชีวิตซึ่งให้ประสบการณ์ที่
หาที่ไหนไม่ได้ และเป็นความยินดีที่ได้
ตอบแทนวิชาชีพที่ให้ออกัสเราได้เลี้ยงตน
และตอบแทนสังคมได้ดั่งตั้งใจตลอดมา
ผมมองเห็นชีวิตที่อยากเดินได้ชัดเจนขึ้น
จากการได้พบปะอาจารย์และทันตแพทย์
ที่มีความสามารถหลากหลายผู้เป็น
กัลยาณมิตรและเป็นแบบอย่างให้ผม
อยากเดินตาม

แม้ Tacit knowledge ที่ได้จากการ
ทำงานด้านการพัฒนาวิชาชีพอาจจะนำ
มาบอกเล่าผ่านตัวหนังสือได้ไม่หมด
แต่ผมได้คัดเลือก 2 หลักคิดที่ผมคิดว่ามี
คุณค่าสำหรับผม และเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์
สำหรับท่านผู้อ่านด้วยเช่นเดียวกัน
เรื่องแรก คือเรื่องการใช้รัฐศาสตร์และ

นิติศาสตร์ในสัดส่วนเท่าไรในการนำองค์
พระบรมราโชวาทของคหึหนึ่ง ของในหลวง ร.9 ที่ว่า

“...ถ้าเราจะปกครองหรือช่วยให้บ้านเมืองมีความสงบสุข เรียบร้อย เราจะต้อง
ปฏิบัติตรงตามกฎหมายทั้งหมดไม่ได้ จะต้องคำนึงถึงหลักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์
ไปพร้อมๆกัน ต้องอยู่ด้วยความระลุ่มอล่วย ไม่กดขี่ซึ่งกันและกัน...”

หลักคิดนี้ จึงเป็นสิ่งที่อยู่ในทุกการตัดสินใจและรู้สึกว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง
ในการทำงานเพื่อให้สังคมมีระเบียบ

ประเด็นที่ 2 คือเรื่อง
ที่ห่วงที่สุดสำหรับยุค
โซเชียลมีเดียนี้ ย้อนกลับ
ไปเมื่อสมัยเป็นนทพ.
ปี 6 ผมได้สัมภาษณ์
คุณเทวินทร์ วงศ์วานิช หาก
ท่านฝากอะไรกับเยาวชน
ได้เพียงหนึ่งเรื่อง ท่านจะ
ฝากเรื่องอะไร คำตอบของ
ท่านคือ “การเลือกฟังข่าว
สารให้ดี” ผมไม่เคยเข้าใจ
ความสำคัญ คำฝากผึง
นั้น จนกระทั่งได้มาทำงาน

ทันตแพทย์สภา ที่ซึ่งผมได้เห็นว่ในยุคที่ทุกคนเป็นสื่อมวลชนได้ผ่านปลายนิ้วมือ
การไม่ทันระวังในการรับข่าวสารนั้นมันก่อโทษและความวุ่นวายแก่ส่วนรวมได้มาก
เพียงใด หากผมสามารถเลือกได้เพียง 1 ข้อความที่ฝากถึงทุกคนได้ ผมก็จะเลือก
ข้อความนี้เช่นเดียวกัน “ผมเชื่อว่าข้อมูลที่ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการตัดสินใจ
เลือก และการตัดสินใจเลือกจะเป็นพลังเปลี่ยนแปลงอนาคตของวิชาชีพเราได้”

ท้ายที่สุดนี้ อยากจะเชิญชวนคนรุ่นใหม่มาร่วมงาน
ด้านการพัฒนาวิชาชีพกันตกรรรมกันมากๆ เพราะคน
รุ่นใหม่เป็นพลังที่ดีได้จริงๆ ผมอยากเห็นวิชาชีพเรามีกลุ่ม
Young Dentist Group ที่ลุกขึ้นมาทำงานส่งเสริมและพัฒนา
วิชาชีพ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่ออนาคตของวิชาชีพ
เราทัน ผมเชื่อว่าถ้าเราช่วยกัน วิชาชีพของเราจะเป็นบ้าน
ที่อบอุ่นของทันตแพทย์ทุกคนและเป็นที่พักที่นำอุ่นใจของ
พี่น้องชาวไทยทุกคนได้ครับ ขอขอบคุณครับ

สรุป

งานจรรยาบรรณใน ทันตแพทยสภาวาระ 8

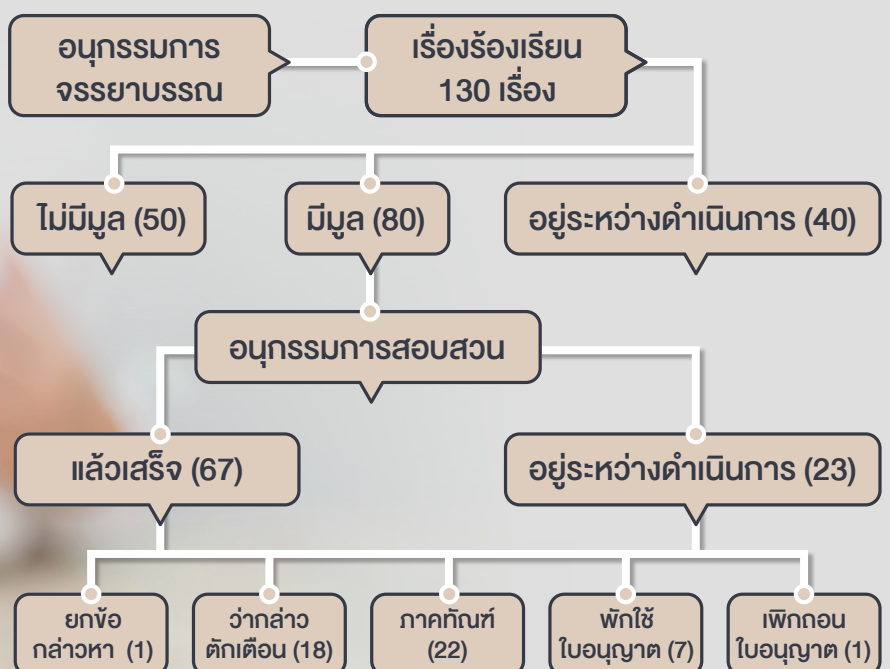

ก่อนเดือนเมษายน 2559 มีคดีจรรยาบรรณที่ค้างอยู่ระหว่างการพิจารณาของ คณะกรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการสอบสวนจำนวน 40 คดี เป็นคดีในชั้น จรรยาบรรณ 33 คดี และในชั้นสอบสวน 7 คดี โดยมีอนุกรรมการจรรยาบรรณ 6 ชุด และอนุกรรมการสอบสวนอีก 6 ชุด ข้อมูลชุดนี้บอกเราว่า อนุกรรมการจรรยาบรรณมี งานติดมืออยู่เฉลี่ย 5 - 6 คดีต่อชุด เพื่อให้การพิจารณาคดีชั้นจรรยาบรรณและชั้นสอบสวน รวดเร็วขึ้น งานจรรยาบรรณในวาระที่ 8 ก็ได้เพิ่ม อนุกรรมการจรรยาบรรณจากเดิม 6 ชุด เป็น 9 ชุด และอนุกรรมการสอบสวนจากเดิม 6 ชุดเป็น 7 ชุด และในแต่ละชุดจะมีกรรมการ ร่วมพิจารณา 4 คน รวมแล้วมีทันตแพทย์ที่เข้ามาร่วมเป็นกรรมการพิจารณาคดีรวมทั้งสิ้น 64 - 70 คน ประกอบด้วยคณาจารย์ในคณะทันตแพทยศาสตร์แทบทุกสถาบัน และทันตแพทย์ที่ผ่านการศึกษาด้านนิติศาสตร์ ทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปอย่าง รอบคอบ ทำให้ในระยะเวลาสามปีของการทำงาน พบว่ามีคดีที่ทันตแพทยสภาถูกฟ้อง ผ่านศาลปกครองน้อยลงอย่างชัดเจน

โค้งสุดท้ายของการทำงาน ของคณะกรรมการทันตแพทยสภา วาระที่ 8 นับจากก้าวแรกเมื่อ เดือนเมษายน 2557 จบจบจน เดือนมีนาคม 2562 ก่อนที่ คณะกรรมการทันตแพทยสภา วาระที่ 9 จะเริ่มทำงาน งาน จรรยาบรรณขอสรุปผลงาน ให้สมาชิกได้รับรู้ ดังนี้

ข้อมูลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ปี2557 - ปัจจุบัน

(29 ม.ค. 62)

จากการที่มีอนุกรรมการจรรยาบรรณและสอบสวนเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยกันพิจารณาคดีฯ งานจรรยาบรรณก็ได้มีการจัดโครงการอบรมสัมมนากระบวนการวินิจฉัยจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ของกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องในอันที่จะเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537 และข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์ว่าด้วยการสืบสวนหรือสอบสวนในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2538 โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมเป็นวิทยากร ประกอบด้วย อัยการสุทิน สุขสุเดช ท่านผู้พิพากษาพิณิจ เพชรรุ่ง และพ.ต.อ.ไพศาล พฤกษ์จรรย์ นอกจากนี้ ยังมีการโครงการอบรมความรู้และทักษะในการเรียนรู้กระบวนการใกล้เคียงให้กับอนุกรรมการจรรยาบรรณและสอบสวน โดยมีอาจารย์นพพร ไพโรจน์สิยากร ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการพัฒนากำลังคนในงานจรรยาบรรณของทันตแพทยสภา วาระที่ 8

จากข้อมูลคดีการฟ้องร้องทันตแพทย์ในชุดทันตแพทยสภาวาระที่ 7 มีคดีฟ้องร้องเข้าสู่ทันตแพทยสภาจำนวน 97 คดี เมื่อคดีเข้าสู่การพิจารณาของอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น พบว่า เป็นคดีที่ไม่มีมูลความผิดของทันตแพทย์ถึง 26 คดี คิดเป็นร้อยละ 27 หรือเกือบ 1 ใน 3 ของคดีที่ฟ้องร้องที่เข้าสู่ทันตแพทยสภา นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภายังต้องตอบคำถามและให้คำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์ให้แก่ประชาชนหรือผู้ที่ปรารถนาจะร้องทุกข์ไม่น้อยกว่า 8-10 ครั้งต่อเดือน

นอกจากนี้หลายกรณีที่ผู้ร้องไม่ปรารถนาจะฟ้องร้องทันตแพทย์ เพียงแต่อยากให้ทันตแพทยสภาช่วยตรวจสอบว่าตนได้รับการรักษาเป็นตามมาตรฐานหรือไม่ ทันตแพทยสภาวาระ 8 เห็นความสำคัญของการทำความเข้าใจเบื้องต้นระหว่างผู้ร้องกับผู้ถูกร้อง จึงได้จัดทำโครงการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำให้แก่ประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการรับบริการทันตกรรม โดยโครงการนี้จะ "ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้การศึกษแก่ประชาชนและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับทันตแพทย์และการทันตสาธารณสุข" โดยหวังว่า จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชน องค์กรอื่นและทันตแพทย์

ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการรับบริการทันตกรรมระยะเวลาประมาณ 2 ปี (มค 60 - มค 62) โครงการนี้ได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ระดับหนึ่ง คือ มีผู้ร้องเรียนและขอคำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์ จดหมาย และจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งสิ้น 106 เรื่อง ทีมงานจรรยาบรรณ และกระบวนการไกล่เกลี่ยสามารถทำให้ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง เข้าใจและจบเรื่องราวกันได้ถึง 71 เรื่องมีเพียง 35 เรื่องที่นำเข้าสู่กระบวนการจรรยาบรรณตามขั้นตอนของทันตแพทยสภา

งานจรรยาบรรณของทันตแพทยสภาวาระ 8 นี้มีได้ทำเพียง เรื่องคดีฟ้องร้อง ไกล่เกลี่ยเท่านั้น แต่ยังทำงานด้านการส่งเสริม

แนวทางปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยทางทันตกรรม Dental Safety Goals & Guidelines 2015

เชิดชูเกียรติแก่ทันตแพทย์ที่มีคุณธรรมและสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม เพื่อเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ โดยดำเนินการให้มีโครงการคัดเลือกทันตแพทย์ดีเด่นของทันตแพทยสภาวาระที่ 8 (พ.ศ. 2559 - 2561) เพื่อเป็นการยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่ทันตแพทย์ดีเด่น

นอกจากนี้ งานจรรยาบรรณ ยังส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่นิสิตนักศึกษา โดยอนุญาตให้นำกรณีร้องเรียนในคดีจรรยาบรรณและสอบสวน ให้คณาจารย์ในสถาบันการศึกษาที่เป็นอนุกรรมการจรรยาบรรณและสอบสวนนำไปสอนนิสิตนักศึกษาทันตแพทย์เพื่อจะได้เข้าใจและระมัดระวังการประกอบวิชาชีพ อีกทั้งยังสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนหรืออบรม เรื่อง Thai Dental Safety Goal ที่ทันตแพทยสภาได้จัดทำขึ้นอีกด้วย

ตลอด 3 ปีที่ผ่านมาของงานจรรยาบรรณ ทันตแพทยสภาวาระที่ 8 ได้ดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายในระดับที่น่าพึงพอใจ ต่อจากนี้สิ่งที่จะดำเนินงานสานต่อในวาระ 9 คือ การทำวิจัยบทสังเคราะห์คดีฟ้องร้องในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมาของทันตแพทยสภา ซึ่งทางได้รับอนุญาตให้ดำเนินการต่อไปได้ และหากผลงานชิ้นนี้สำเร็จจะเป็นอีกก้าวสำคัญของงานจรรยาบรรณในแวดวงวิชาชีพทันตแพทย์ครับ

บทบาทกับตแพทยสภา กับการใช้ยาอย่างเหมาะสมเหตุผล

การพัฒนาการผลิตและกำลังคนด้านสุขภาพเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Used, RDU) เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ตามนโยบายแห่งชาติด้านยา พ.ศ. 2554 และยุทธศาสตร์การพัฒนาเภสัชภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ.2555-2559

ข้อเท็จจริงคือองค์การอนามัยโลกรายงานว่า มากกว่าร้อยละ 50 ของการใช้ยาเป็นไปอย่างไม่สมเหตุผล ข้อมูลนี้ทำให้เป็นประเด็นเร่งด่วนของประเทศต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการแก้ไข สำหรับในประเทศไทยเองนั้น ประสบปัญหาเช่นกัน โดยพบว่ามีการใช้ยาโดยไม่มีข้อบ่งชี้ ใช้ยาที่ไม่มีประโยชน์จริงต่อผู้ป่วย ใช้ยาที่เป็นอันตรายมากกว่าประโยชน์ ใช้ยาผิดขนาด ใช้ยาโดยขาดความคำนึงถึงความคุ้มค่า ใช้ยาซ้ำซ้อน ใช้ยาโดยขาดความตระหนักถึงปัญหาเชื้อดื้อยาและใช้ยานอกกรอบบัญชียาหลักแห่งชาติ ส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงอย่างต่อเนื่องทุกปี กระทบต่อความยั่งยืนของระบบประกันสุขภาพ

ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลได้ดำเนินการสำรวจ สร้างความเข้าใจ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จนมีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2559 ในการจัดการระบบการเรียนการสอนและโครงสร้างที่เกี่ยวข้องของทั้ง 5 วิชาชีพด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับยาโดยตรง ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร สัตวแพทย์และพยาบาล ให้สามารถผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ฯ (MOU RDU) ลงนามในวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2560 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

❶ **5 สาขาวิชาชีพ** กำหนด RDU เป็นสมรรถนะของบัณฑิตภายในปีพุทธศักราช 2560 สนับสนุนให้ RDU เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่อง และจัดให้มีข้อสอบเกี่ยวกับ RDU เป็นส่วนหนึ่งในการสอบใบประกอบวิชาชีพ

❷ **กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (ก.ส.พ.ท.) คณะกรรมการผู้บริหารคณะทันตแพทยศาสตร์ภาคี คณะบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย ศูนย์ประสานงานการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย เครือข่ายสถาบันการศึกษาพยาบาลแห่งประเทศไทย** ส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อดูแลผู้ป่วยแบบสหวิชาชีพ สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาสร้างความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน รวมทั้งบูรณาการเนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลเกี่ยวกับ RDU ตามแนวทางคู่มือการเรียนการสอนเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผลของทุกหลักสูตรระดับก่อนปริญญา ภายในปีการศึกษา 2560 และครอบคลุมไปถึงการพัฒนาด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

คู่มือ ฯ ดังกล่าวจัดทำเสร็จสิ้นในเดือนเมษายน พ.ศ. 2560 พัฒนาจากความร่วมมือของผู้ทรงคุณวุฒิในทุกสาขาวิชาชีพด้านสุขภาพ แนะนำเนื้อหาโมดูลการเรียนรู้และการประเมินผลที่พัฒนาขึ้น รวมทั้งอธิบายวิธีการจัดการเรียนการสอนของโมดูล ประกอบด้วยเนื้อหาหลักและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และใน 10 โมดูลจะมีตัวอย่างที่พัฒนาจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง (problem-based)

❸ **กระทรวงสาธารณสุข** พัฒนาบุคลากรในสังกัดให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อ RDU และไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

❹ **สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา** ทำหน้าที่บริหารจัดการ ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการเรียนการสอน RDU ให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง รวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลง

เมื่อวันที่ 20-22 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ "การพัฒนาการเรียนการสอนบุคลากรสุขภาพด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล" คณะอนุกรรมการ ฯ เชิญตัวแทนจาก 5 สาขาวิชาชีพ ผศ.กพญ.กนกพร ปางสมบุรณ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ ผศ.กพ.การุณ เวโรจน์ เลขาธิการ อ.บ.ท.ท. - ผศ.ทพญ.กนกพร ปางสมบุรณ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รายงานข้อมูลผลการดำเนินการในปีการศึกษา 2560 ตามบันทึกข้อตกลง ฯ ข้างต้น ได้รับเสียงปรบมือและคำชื่นชมจากที่ประชุมเป็นอันมาก สำหรับในปีนี้ คณะอนุกรรมการ ฯ จะจัดการประชุมเรื่อง "การออกข้อสอบการใช้ยาอย่างสมเหตุผลของสาขาวิชาชีพ" ระหว่างวันที่ 8-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ทันตแพทยสภาส่งอาจารย์ทันตแพทย์เข้าร่วมประชุม เพื่อช่วยกันผลักดันนโยบายให้สัมฤทธิ์ผล อย่างไรก็ตามนโยบาย ฯ นี้จะเห็นผลได้ก็ต่อเมื่อมีการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง คงต้องให้ทั้งทันตแพทยสภา ศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ศ.ป.ท.) และ อ.บ.ท.ท. ทำงานร่วมกันทั้งทางด้านกำหนด RDU ไว้เป็นสมรรถนะของบัณฑิต ตรวจสอบเนื้อหารายวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตรทั้งก่อนปริญญาและการศึกษาต่อเนื่อง การสอบเพื่อใบประกอบวิชาชีพและการจัดทำคู่มือการใช้ยาอย่างสมเหตุผลสำหรับทันตแพทย์ ซึ่งในการนี้เลขาธิการอ.บ.ท.ท.จะได้ประสานงานเพื่อดำเนินการต่อไป

งานนิติทันตวิทยา

อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของวิชาชีพทันตแพทย์

ในยุคนี้ทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐหลายแห่ง เริ่มได้รับการส่งต่อ “บุคคล” จากแพทย์ เพื่อขอคำปรึกษา...

ผู้เขียนใช้คำว่า “บุคคล” เพราะงานนี้ไม่ใช้การส่งต่อ “ผู้ป่วย” มาเพื่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยบริเวณใบหน้าหรือช่องปาก เพื่อให้ทันตแพทย์ร่วมวินิจฉัย หรือร่วมให้การรักษา แต่ครั้งนี้เป็นการร่วมให้ความเห็นเพื่อประเมินอายุของ “บุคคล” ซึ่งงานนี้กำลังจะเป็นอีกหนึ่งหน้าที่ของทันตแพทย์ในสังกัดของรัฐที่ไม่สามารถปฏิเสธได้

จุดเริ่มต้นของการเริ่มเข้าสู่บทบาทนี้

เหตุการณ์เมื่อ 14 ปีที่แล้วที่ประเทศเราประสบกับภัยธรรมชาติครั้งร้ายแรงของคลื่นยักษ์สึนามิ ทำให้เราได้เรียนรู้ว่า การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลเมื่อเกิดเหตุผู้เสียชีวิตจำนวนมากด้วยหลักการทางนิติวิทยาศาสตร์นั้น หลักฐานทางทันตกรรมซึ่งเทียบเท่าลักษณะลายพิมพ์นิ้วมือหรือดีเอ็นเอ เป็นหลักฐานสำคัญที่ใช้ในการพิสูจน์บุคคลชาวต่างชาติได้อย่างรวดเร็ว เราได้เห็นความก้าวหน้าในความรู้ด้านนิติทันตวิทยา (Forensic Odontology) ของทันตแพทย์นานาชาติที่มาร่วมช่วยร่วมพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

หลังเหตุการณ์นี้ทำให้วิชาชีพทันตแพทย์ต้องเริ่มต้นตัวในด้านนิติทันตวิทยา ทันตแพทย์สภาเริ่มวางแผนแก้ไขปัญหาด้านข้อมูลทันตกรรมของคนไทย เพื่อให้มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลหากเกิดเหตุได้ด้วย หลายมหาวิทยาลัยมีการเพิ่มเนื้อหาการเรียนการสอนด้านนี้ในหลักสูตรปริญญาตรี ราชวิทยาลัยฯ เริ่มมีอนุมัติบัตรสาขานิติทันตวิทยา เพื่อพัฒนาผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้

ทันตแพทย์เริ่มเป็นหนึ่งในทีมตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์

เมื่อบทบาทของหลักฐานทางทันตกรรม เริ่มเป็นที่รู้จักจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ภาพเหตุการณ์ที่ทันตแพทย์อาสาสมัครจากทั่วประเทศร่วมเดินทางไปช่วยตรวจศพผู้เสียชีวิต ล้วนมีส่วนทำให้งานด้านนิติทันตวิทยาเริ่มเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิชาชีพทันตแพทย์มากขึ้น ซึ่งแต่เดิมอาจจำกัดอยู่แต่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ทันตแพทย์เริ่มเป็นหนึ่งในทีมตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ทำงานร่วมกับแพทย์นิติเวชผู้รับผิดชอบเหตุการณ์ที่เกิดในพื้นที่ เช่น เหตุสังหารหมู่ 13 ลูกเรือชาวจีนที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (2554) เหตุหญิงสาวถูกฆ่าแล้วเผา ที่อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ (2558) เหตุการณ์ไฟไหม้หอพักนักเรียนตาย 17 ศพ ที่อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงราย (2559) เหตุการณ์เรือพีนิ็กซ์ล่ม
นักท่องเที่ยวตาย 47 ศพ ที่จังหวัดภูเก็ต (2561)

การประเมินอายุบุคคล บทบาทที่ไม่ทันตั้งตัว

เมื่อปี พ.ศ.2544 ประเทศไทยได้ร่วมลงนามความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะต่อสตรีและเด็ก และต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ แต่ผ่านไปหลายปี รัฐบาลก็ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย จนในปี พ.ศ.2557 และ 2558 สหรัฐอเมริกาจึงจัดให้ไทยอยู่ในอันดับ Tier 3 ซึ่งหมายถึง ประเทศไม่พยายามแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งการจัดอันดับดังกล่าวส่งผลเสียต่อการค้าและการส่งออกไปยังอารยประเทศ ทำให้รัฐบาลต้องประกาศให้การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ อีกทั้งออกพระราชกำหนดให้แรงงานต่างด้าวต้องไปขึ้นทะเบียนประวัติเพื่อจัดทำฐานข้อมูลและพิสูจน์สัญชาติให้เรียบร้อย ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวที่เป็นเยาวชนแต่ไม่มีหลักฐานด้านอายุ ต้องถูกส่งมายังโรงพยาบาล เพื่อตรวจประเมินก่อน

ขึ้นทะเบียน ว่ามีช่วงอายุเกี่ยวข้องกับกฎหมาย
แรงงานเด็กคือ 15 หรือ 18 ปี หรือไม่ จึง
เป็นที่มาของการส่งต่อ “บุคคล” เพื่อขอคำ
ปรึกษา ตามที่เกริ่นนำ

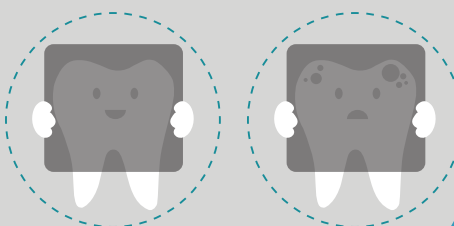

ข้อจำกัดของข้อมูลที่ใช้เพื่อ การประเมินอายุบุคคล

ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข ได้
วางแผนพัฒนามาตรฐานในการตรวจประเมิน
อายุเด็กหรือเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิด
เป็นผู้เสียหายในคดีอาญา หรือเป็นผู้เสียหาย
จากการค้ามนุษย์ เพื่อประกอบการดำเนิน
คดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิชาชีพ
ต่างๆที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านกฎหมาย แพทย์นิติเวช กุมารแพทย์
รังสีแพทย์และทันตแพทย์ ร่วมกันจัดทำ
เกณฑ์ในการประเมินอายุบุคคล เพื่อใช้เป็น
แนวทางมาตรฐานของประเทศ

การประเมินอายุต้องอาศัยข้อมูล
ต่างๆประกอบกัน ได้แก่ พัฒนาการร่างกาย
ด้านน้ำหนัก ส่วนสูง พัฒนาการทางเพศ
ภาพถ่ายรังสีของข้อมือและภาพถ่ายรังสี
ของฟัน แล้วนำมาวิเคราะห์และประเมินว่า
บุคคลดังกล่าวน่าจะมีอายุเท่าใด

ข้อจำกัดของมาตรฐานที่กำลังจัดทำ
คือ หลักฐานทางวิชาการส่วนใหญ่ที่นำมา
ใช้ในการจัดทำมาตรฐานในการประเมิน
อายุนั้นเป็นการศึกษาในกลุ่มประชากร
ชาวต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็น พัฒนาการทาง
เพศ ภาพรังสีของกระดูกข้อมือและภาพรังสี
ของฟัน ซึ่งอาจมีพัฒนาการที่แตกต่างกับ
กลุ่มประชากรไทย ทำให้รังสีแพทย์มีความ
ริเริ่มที่จะศึกษาวิจัยด้านพัฒนาการของ
กระดูกข้อมือในกลุ่มประชากรไทย

ก้าวต่อไปของการพัฒนา เพื่อร่วมเดินไปพร้อมกับวิชาชีพอื่น

งานนิติทันตวิทยา มีความสำคัญอย่างมากต่อการพิสูจน์เอกลักษณ์และประเมิน
อายุบุคคล ขณะที่แพทย์นิติเวชมีจำนวนเพิ่มขึ้นกระจายอยู่ในโรงพยาบาลทั่วทุกภูมิภาค
ทำให้งานนิติทันตวิทยาได้รับการดำเนินการโดยบุคลากรในพื้นที่มากยิ่งขึ้น ย่อมทำให้
ทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในงานดังกล่าว

ปัจจุบันนิติทันตแพทย์ทั่วประเทศซึ่งมีอยู่เพียง 24 คน โดยอยู่ในสังกัดโรงพยาบาล
กระทรวงสาธารณสุขเพียง 2 คน การผลิตนิติทันตแพทย์ จึงเป็นสิ่งที่สภาวิชาชีพควร
ต้องวางแผนพัฒนาเช่นเดียวกับการผลิตทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น ๆ เพื่อให้
ทัดเทียมอารยประเทศ และเมื่อหากเกิดเหตุที่ต้องมีการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลโดยเฉพาะ
เมื่อมีผู้ประสบภัยจำนวนมาก ก็จะมีนิติทันตแพทย์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนิติทันตวิทยา
ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับวิชาชีพแพทย์นิติเวชได้อย่างทัดเทียม

ส่วนของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน อาทิ เครื่องถ่ายภาพ
รังสีชนิดเคลื่อนที่ได้ กล้องถ่ายภาพในช่องปากและอุปกรณ์ในการตรวจศพ ยังไม่มี
การสนับสนุนจากหน่วยงานกลาง ต้องหยิบยืมจากอุปกรณ์ที่ใช้ในคลินิกบริการหรือ
ของส่วนบุคคล จึงเป็นเรื่องที่ควรได้รับการแก้ไข โดยจัดหาไว้เป็นเครื่องมือส่วนกลาง
เพื่อให้การสนับสนุนแก่พื้นที่ที่เกิดเหตุ

ปัญหาอุปสรรคด้านข้อมูลทันตกรรมของคนไทยที่ยังขาดความครบถ้วน จนยาก
ต่อการนำมาใช้ประโยชน์ในงานนิติทันตวิทยา ควรได้รับการแก้ไขในภาพรวมทั้งระบบ
ซึ่งทันตแพทย์สภาวาระที่ 8 ได้เริ่มศึกษาวิจัยเพื่อวางมาตรฐานระบบจัดเก็บข้อมูล
ทันตกรรม ซึ่งคงจะมีความคืบหน้าออกมาให้เราได้เห็นการจัดเก็บข้อมูลทันตกรรม
ของผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพและครบถ้วน

ในส่วนของ การประเมินอายุบุคคล องค์ความรู้ที่มีอยู่นั้นส่วนใหญ่เป็นการศึกษา
วิจัยของต่างประเทศ จึงควรมีการศึกษาพัฒนาการของการสร้างฟันในกลุ่มประชากร
ไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลการตรวจประเมินที่มีความถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

บทสรุป

งานนิติทันตวิทยาเป็นอีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของ
วิชาชีพทันตแพทย์ เพราะเป็นงานที่จะทำให้ทันตแพทย์เป็น
ที่ยอมรับของสังคมในมิติที่ต่างไปจากแพทย์ผู้ให้การรักษา แต่
เป็นหนึ่งในทีมผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยใช้ความรู้ทาง
ทันตแพทยศาสตร์ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและกระบวนการยุติธรรม

ทันตแพทย์ดีเด่น ในทันตแพทยสภา

วาระที่ 8

"ทันตแพทย์ดีเด่น" เริ่มจากสภาวาระที่ 7 โดย กพ. ธรณินทร์ จรัสรุ่งเกียรติ นายกทันตแพทยสภา วาระที่ 7 ได้เห็นความสำคัญและกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ ทันตแพทยสภา ในส่วนงานส่งเสริมจรรยาบรรณและคุ้มครอง ผู้บริโภคทางทันตกรรม โดยมีพลโทพิศาล เทพสิทธา เป็นประธานฯ ผลการคัดเลือกทันตแพทย์ดีเด่น ในครั้งนั้นถึง 5 ท่าน เป็นที่น่าภาคภูมิใจและเป็น เกียรติเป็นศรีแก่วงการทันตแพทย์เราเป็นอย่างมาก

มาถึงทันตแพทย์ดีเด่นในทันตแพทยสภาวาระที่ 8 ได้สานต่อ นโยบายผ่านยุทธศาสตร์ด้านจรรยาบรรณและนำข้อจำกัดในการทำงานใน วาระที่ 7 มาเป็นบทเรียน ปรับปรุงในการทำงานได้ข้อสรุปเพิ่มเติม ดังนี้

1 ปรับเกณฑ์ในการคัดเลือก

ในประเภทที่ 3 ทันตแพทย์รุ่นใหม่โดดเด่น เดิมหมายถึงทันตแพทย์ที่มีอายุ ไม่เกิน 35 ปี มาเป็นไม่เกิน 40 ปี เนื่องจากผู้ถูกเสนอชื่อทั้ง 24 ท่านมีอายุเกิน 35 ปีทั้งหมด ทำให้ทันตแพทย์รุ่นใหม่ที่มีอายุน้อย หากนำผลงานมาแข่งกัน กับทันตแพทย์อาวุโสจะมีจำนวนผลงานสะสมแตกต่างกันมาก และทันตแพทย์ รุ่นใหม่หลายท่านมีความตั้งใจและเสียสละในการทำงานมาก จึงเสนอกกรรมการ ทันตแพทยสภาพิจารณาปรับเกณฑ์ในการคัดเลือกเป็นอายุไม่เกิน 40 ปี ทำให้ ทันตแพทย์ที่เข้าหลักเกณฑ์ทันตแพทย์รุ่นใหม่จำนวน 5 คน จาก 24 คน

2 ปรับเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนคัดเลือก แบ่งเป็น 3 ส่วน คิดเป็น 100 คะแนน

ส่วนที่ 1 ได้จาก Port folio หมายถึงเอกสารที่ผู้ถูกเสนอชื่อหรือผู้เสนอ ชื่อจัดทำขึ้นให้กรรมการคัดเลือกฯพิจารณา คิดเป็น 30 คะแนน

ส่วนที่ 2 Essay หมายถึง บทความขนาดไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4 ที่ผู้ถูกคัดเลือกหรือผู้เกี่ยวข้องได้รับมอบหมายจากผู้ถูกคัดเลือก ในหัวข้อที่ แตกต่างกัน ดังนี้

ประเภทที่ 1 ทันทแพทย์ดีเด่นด้านพัฒนาวิชาชีพทันตกรรม
จะได้หัวข้อ “ผลงานวิชาการของท่าน มีส่วนสร้างสรรค์และพัฒนาวิชาชีพทันตกรรมอย่างไร”

ประเภทที่ 2 ทันทแพทย์ดีเด่นผู้เสียสละเพื่อชุมชนและสังคม
จะได้หัวข้อ “ผลงานของท่านก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบสุขภาพหรือชุมชนอย่างไร”

ประเภทที่ 3 ทันทแพทย์รุ่นใหม่โดดเด่น จะได้หัวข้อใด
ขึ้นกับว่ากรรมการคัดเลือกเห็นว่าจัดอยู่ในด้านพัฒนาวิชาชีพทันตกรรมหรือเป็นด้านผู้เสียสละเพื่อชุมชนและสังคม ก็จะได้หัวข้อเช่นเดียวกับประเภทที่ 1 และ 2

ส่วนที่ 3 Discussion หมายถึง คະແນจាកกรรมการคัดเลือกฯ โดยที่กรรมการคัดเลือกบางท่านได้รับมอบหมายจากประธานฯ ให้สอบถามและแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกเสนอรายชื่อไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานหรือผู้ที่รู้จักรวมไปถึงการเยี่ยมเยียน เพื่อทำการหาข้อมูลเพิ่มเติมนำมาอภิปรายในที่ประชุม คิดเป็น 50 คະແນ

การทำเกณฑ์การให้คะแนนแบบนี้เพื่อปิดช่องว่างที่ผู้ถูกเสนอชื่อบางท่านให้ข้อมูลแก่กรรมการคัดเลือกฯ มากไปหรือน้อยไปอย่างไรก็ตามกรรมการคัดเลือกฯเชื่อมั่นอย่างหนึ่งว่า ทันทแพทย์หลายท่านตั้งใจเสียสละในการทำงานโดยไม่คิดหวังจะได้รางวัลแต่อย่างใด ต้องการทำดีเพื่อสร้างชาติ แม้จะไม่มีใครรู้ใครเห็นก็ตามสุดท้ายกรรมการคัดเลือกฯ จึงมีมติที่ประชุมเพื่อเสนอกรรมการทันตแพทย์สภาพิจารณา โดยมีทันทแพทย์ผู้ถูกเสนอรายชื่อในครั้งนี้จำนวน 24 ท่าน โดยเสนอรางวัลเกียรติยศซึ่งเป็นรางวัลพิเศษให้แก่

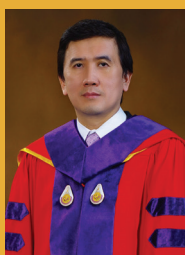
1. พล.ต.ต.สุรศักดิ์ จ้อยจำรูญ รางวัลทันตแพทย์ผู้เป็นแบบอย่างและสร้างเกียรติคุณแก่วิชาชีพทันตกรรม ในฐานะผู้เป็นบุคคลในด้านนิติทันตวิทยา และเป็นอดีตผู้บังคับการสถาบันนิติเวชวิทยา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. รศ.ทพ.พรชัย จันศิษย์ยานนท์ รางวัลทันตแพทย์ ผู้เป็นนักบริหารวิชาการ โดยท่านเป็นประธานราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยคนปัจจุบัน และเป็นหนึ่งในผู้ขับเคลื่อนงานวิชาการของราชวิทยาลัยทันตแพทย์ฯ ให้วุฒิมบิตร/อนุมัติบิตรของทันตแพทย์เทียบเท่าปริญญาเอก

และรางวัลกัณฑ์แพทย์ดีเด่น ใน 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 กัณฑ์แพทย์ดีเด่นด้านพัฒนาวิชาชีพทันตกรรม ได้แก่

1. ทันทแพทย์อำนวยการศิลป์ ครุสันต์ ศัลยแพทย์ช่องปาก ผู้ทุ่มเทชีวิตและจิตใจเพื่อคนยโสธรและจังหวัดข้างเคียง อายุ 54 ปี สถานที่ปฏิบัติงาน กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลยโสธร จบทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2533 ผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์ หลังจากจบการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านสาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล ในปี 2538 ท่านได้ทุ่มเทเวลาให้กับการรักษาในสาขาศัลยกรรมช่องปาก จนเป็นที่ยอมรับในองค์กรแพทย์ในโรงพยาบาลยโสธร จากการทำหน้าที่ศัลยแพทย์ช่องปากคนเดียวในจังหวัดยโสธร ในระยะแรกของการทำงานมากกว่า 10 ปี ทำให้มีภาระงานมากมาย จากการผ่าตัดใหญ่ 4 วันต่อสัปดาห์ งาน

ผ่าตัดเล็กและตรวจผู้ป่วย 1 วันต่อสัปดาห์ อยู่เวรรับปรึกษาและ
ผ่าตัดผู้ป่วยฉุกเฉินนอกเวลาราชการทุกวันตลอดทุกเดือน
เฉลี่ยเวลาทำงานมากกว่า 18 ชั่วโมงต่อวัน ส่งผลให้อัตราตาย
ของผู้ป่วยที่ติดเชื้อมีบริเวณใบหน้าและขากรรไกรแทบจะไม่เกิดขึ้น
ในโรงพยาบาลโยธธ รวมทั้งผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่ก็หมดไป
จากจังหวัดโยธธ ถ้าไม่มีอุบัติขึ้นใหม่อีก ผลงานและชื่อเสียง
ในการรักษาจึงส่งผลไปถึงจังหวัดข้างเคียง ทั้งร้อยเอ็ด มุกดาหาร
และอำนาจเจริญอีกด้วย การทุ่มเทอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย
มาโดยตลอดแต่ก็ไม่เคยเรียกร้องสิ่งใด แม้จะได้รับค่าตอบแทน
เท่าที่จำกัดแต่ด้วยความที่ใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือยก็พอเพียงในการ
เลี้ยงดูครอบครัวและตนเอง สมกับเป็นทันตแพทย์แบบอย่างปฏิบัติ
งานที่กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลโยธธ จ.โยธธ

2. **ทันตแพทย์หญิงมณฑนา ฉวรรณกุล** อดีตประธาน
ชมรมทันตแพทย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแห่งประเทศไทย
อายุ 60 ปี สถานที่ปฏิบัติงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ราชบุรี จังหวัดราชบุรี จบทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจาก
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปี 2525

ผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์ เป็นผู้นำด้านการพัฒนางาน
ทันตสาธารณสุขทั้งในระดับจังหวัด/เขต/และประเทศ จากการ
ทำงานเป็นประธานคณะกรรมการทันตสาธารณสุขจังหวัด
ราชบุรี ตั้งแต่ปี 2555 และได้รับการแต่งตั้งเป็นประธาน
คณะทำงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปากของเขต
สุขภาพที่ 5 ตั้งแต่ปี 2556 ถึงปัจจุบัน และทำหน้าที่ประธาน
ชมรมทันตแพทย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแห่งประเทศไทย
ปี 2559-2560 บทบาทในจังหวัดเป็นผู้ประสานงานและบริหาร
โครงการเครือข่ายเด็กไทยไม่กินหวานระดับจังหวัดและ
ขับเคลื่อนการรณรงค์ลดบริโภคหวานในพื้นที่ตั้งแต่ปี 2548
ถึงปัจจุบันและยังเป็นผู้ประสานการทำงานของเครือข่าย
ชมรมคนรักฟันจังหวัดราชบุรี และทำหน้าที่บรรณาธิการ
จดหมายข่าว ครอบครัวรักฟัน เป็นเวลานานกว่า 15 ปี และ
เป็นผู้ผลักดันให้เกิดการประกวด อสม.สาขาเฝ้าระวังทันตสุขภาพ
ระดับจังหวัดในปี 2556 และระดับเขตในปี 2557-2559

ประเภทที่ 2 ก็นตแพทย์ดีเด่นด้านผู้เสียสละเพื่อชุมชน และสังคม ได้แก่

1. **ทันตแพทย์ริม เกษสาคร** ทันตแพทย์ในเมืองกรุงที่ดูแล
คนไข้ชายขอบ อายุ 61 ปี สถานที่ปฏิบัติงาน คลินิกทันตกรรม
หมอริมและแผนกทันตกรรม โรงพยาบาลรามคำแหง จบ
ทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2524
ผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์ ปฏิบัติหน้าที่ทันตแพทย์สาขา

ทันตกรรมประดิษฐ์ ทำงานในภาคเอกชนแต่เสียสละเวลาและ
ทุนทรัพย์ส่วนตัว ออกหน่วยแพทย์และทันตกรรมเคลื่อนที่กับ
สมาคมสันติสุขตั้งแต่ปี 2528-2548 ในจังหวัดชายแดนของภาค
อีสานเป็นส่วนใหญ่ เป็นเวลา 20 ปี ก่อตั้งและเป็น **"หัวหน้า
หน่วยแพทย์และทันตแพทย์เคลื่อนที่"** สมาคมทันตแพทย์เอกชน
แห่งประเทศไทย ถึงปี 2555 และได้ก่อตั้ง **"มูลนิธิหน่วยแพทย์และ
ทันตแพทย์เคลื่อนที่ (มพท.)"** หรือในชื่อภาษาอังกฤษ Medical
and Dental Mobile Unit Foundation (MDF) ทำหน้าที่เป็น
ประธานมูลนิธิหน่วยแพทย์และทันตแพทย์เคลื่อนที่ โดยออกหน่วย
ร่วมกับสมาคมทันตแพทย์เอกชนแห่งประเทศไทยตลอดมา
จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้เคยออกหน่วยแพทย์ในชุมชนแออัด
คลองเตย หน่วยชุมชนผู้มีรายได้น้อยของการเคหะแห่งชาติ
หน่วยทันตกรรมพระราชทาน คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยและเคยออกหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ของมูลนิธิ
แพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.)

2. **ทันตแพทย์หญิงมาลี วันทนาศิริ** ผู้ต่อสู้กับงานบริการ
ทันตกรรมในระบบประกันสุขภาพของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย
อายุ 54 ปี สถานที่ปฏิบัติงาน กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาล
ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จบทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจาก
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2532

ผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์ ด้วยความเป็นคนตั้งใจจริงใน
การทำงาน ผลักดันให้โรงเรียนในอำเภอลำลูกกาผ่านการประเมิน

และสืบมาบรรณาธิการของกิตติคุณแพทยสภา วาระที่ ๑
วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2562
ห้องประชุมลี สิริสิงห์ ชั้น 2 อาคารสมเด็จพระเจ้า
คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนระดับเพชร จำนวน 4 แห่งจาก 9 แห่ง (จังหวัดปทุมธานี) และพัฒนาระบบบริการทันตกรรมของอำเภอลำลูกกาจนได้รับรางวัลสถานบริการดีเด่นด้านโรงเรียนอ่อนหวาน ระดับจังหวัด ในปี 2552 และในปี 2555 ก็ได้รับรางวัลดีเด่นระดับเขตด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เหนือสิ่งอื่นใดหม่อมมาลีเป็นผู้มีส่วนขับเคลื่อนใน "การปฏิรูปสิทธิทางทันตกรรมของผู้ประกันตน" ในฐานะผู้ประสานงานเครือข่าย ฟ.ฟันสร้างสุข ร่วมกับภาคีด้านแรงงานและผู้ประกันตนหลายภาคส่วน ประเด็นที่เห็นเป็นรูปธรรม คือ การผลักดันให้เกิดระบบเบิกจ่ายค่ารักษาทันตกรรมตามสิทธิ โดยผู้ประกันตนไม่ต้องสำรองจ่ายและการเพิ่มสิทธิค่ารักษาทันตกรรมจาก 600 บาท/ปี เป็น 900 บาท/ปี ทำให้ผู้ประกันตนเข้าถึงบริการทันตกรรม จากร้อยละ 6 (ปี 2557) เป็นร้อยละ 35 (ธันวาคม 2560) รวมทั้งการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นจากปี 2559 เป็นร้อยละ 120.04 นอกจากนี้ยังวางแผนจะขับเคลื่อนด้านสิทธิประโยชน์ให้เกิดความเท่าเทียมของประชาชนทุกสิทธิต่ออีกด้วย

ประเภทที่ 3 กิตติคุณรุ่นใหม่โดดเด่น ได้แก่

ทันตแพทย์ธิดิพันธุ์ อวนมินทร์ หนึ่งในเครือข่ายขับเคลื่อนคนไทยอ่อนหวานกับเครือข่ายเด็กไทยไม่กินหวานอายุ 37 ปี ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลแม่ใจ จังหวัดพะเยา จบทันตแพทยศาสตรบัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2549

ผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์ ตั้งแต่ปี 2552 ได้เข้าร่วมรณรงค์กับเครือข่ายเด็กไทยไม่กินหวาน ด้วยการพัฒนาแนวคิด "ขนมสามสี" หรือ โดยประยุกต์จากแนวคิดฉลากสีสัญญาณไฟจราจร เพื่อให้เด็กเกิด Self-care ในการเลือกขนมที่ดีต่อสุขภาพ อาศัยความร่วมมือกับครูผู้เด็กและชุมชน แล้วพัฒนาสู่การดูแลโรค NCDs ในภาพรวม มาเป็น "หมู่บ้านกินเจ็ดชีวิต" และนวัตกรรมลดบริโภคเครื่องดื่มหวานจัด ภายใต้ชื่อ "ร้านเครื่องดื่มแอมแคว" (แอมแคว เป็นภาษาถิ่น แปลว่า เอวคอด หรือเอวกิว) และต่อขยายเชื่อมโยง สุขภาพช่องปากสู่การระลอกไตเสื่อมในโรคไตวายเรื้อรังและการป้องกันโรค NCDs ที่เกิดจากพฤติกรรมกรรมกรบริโภค

กิตติคุณสภาได้จัดพิธีมอบรางวัลฯ ดังกล่าว ในวันพุธ ที่ 30 มกราคม 2562 ที่ผ่านมานี้ ห้องประชุมลี สิริสิงห์ ชั้น 2 อาคารสมเด็จพระเจ้า 93 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการนี้ได้กราบบิมนต์ ท่านเจ้าคุณ ศ.ดร.พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร เป็นองค์ปาฐกถารธรรมพิเศษในหัวข้อเรื่องจริยธรรมสำหรับทันตแพทย์ยุค 4.0 และมอบรางวัลเชิดชูเกียรติแก่กิตติคุณดีเด่นทั้ง 7 ท่านนับเป็นเกียรติประวัติอันสูงสุดและขอชื่นชมยกย่องกิตติคุณทั้ง 7 ท่าน ในโอกาสนี้ด้วยครับ

เกณฑ์มาตรฐาน

ผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรม ของทันตแพทยสภา

ทันตแพทย์ไทยจะมีความสามารถเช่นใดในยุคสมัยต่อไปนี้ อยู่กับการกำหนด Professional Competency ที่ระบุให้แต่ละมหาวิทยาลัยเตรียมบัณฑิตให้ตอบสนองเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพกำหนด

“ผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมต้องมีคุณสมบัติของสมาชิกทันตแพทยสภา ตามเกณฑ์ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2537 และพึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Competencies)”

เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพทางทันตกรรม กำหนดขึ้นโดยอ้างอิงตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ (Competency Standards) เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในระดับทันตแพทยศาสตรบัณฑิตและมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพ

สมรรถนะวิชาชีพทันตแพทย์ คือ ความสามารถของบัณฑิตทันตแพทย์จบใหม่ ในการประกอบวิชาชีพในฐานะทันตแพทย์ทั่วไป ซึ่งเกิดจากการบูรณาการ 3 องค์ประกอบหลัก อันได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และทัศนคติ/เจตคติ (Attitudes) ของการเป็นทันตแพทย์ที่ดี

วัตถุประสงค์

เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมของทันตแพทยสภานี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินความรู้ความสามารถสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรม และใช้เป็นกรอบในการสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพ

ทันตกรรม รวมถึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ แต่ไม่ถือเป็นมาตรฐานการประกอบวิชาชีพตามนัยแห่งข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2538

คำจำกัดความ (Glossary of Keywords)

ตระหนักรู้ (Recognize) หมายถึง เห็นและบอกได้
สำนึกได้ ระบุได้ว่าสิ่งหรือเหตุการณ์ที่ปรากฏ มีผลต่อการจัดการ
ผู้ป่วย

ตระหนัก (Aware) หมายถึง รู้ประจักษ์แจ้ง รู้ชัดแจ้ง
อธิบายและอภิปราย (กับผู้ป่วย) (Explain and Discuss) หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างทันตแพทย์กับ
ผู้ป่วยและ/หรือผู้ดูแลผู้ป่วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ป่วย ปัญหาของ
ผู้ป่วย สิ่งที่ตรวจพบ การวินิจฉัย ทางเลือกในการรักษา ตลอดจน
ข้อดีข้อด้อย ความเสี่ยงในแต่ละทางเลือก ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง
ความร่วมมือที่จำเป็น ทั้งหมดนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการ
ดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวม

สอน/ให้การศึกษ (กับผู้ป่วย) (Educate) หมายถึง
การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

ช่องปากให้กับผู้ป่วย และ/หรือผู้ดูแลผู้ป่วย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนิสัยในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ผู้ป่วยที่มีความซับซ้อน/งานที่ซับซ้อน (Complex Patients/ Complicated Cases) หมายถึง ลักษณะของผู้ป่วยหรืองานที่ทันตแพทย์

(1) อาจต้องการคำแนะนำเพิ่มเติมหรือความช่วยเหลือจากทันตแพทย์ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่า และ/หรือ

(2) อาจไม่สามารถให้การรักษาได้ด้วยตนเอง อันเนื่องมาจากการมีความรู้ที่ไม่เพียงพอ หรือมีความสามารถไม่เพียงพอ จึงควรส่งต่อผู้ป่วยไปยังทันตแพทย์ที่ชำนาญ/เชี่ยวชาญกว่า และ/หรือ

(3) อาจไม่สามารถให้การรักษาได้ด้วยตนเอง อันเนื่องมาจากสภาวะปัจจุบันของผู้ป่วย หรือปัจจัยเกี่ยวเนื่องอื่นๆ ซึ่งจะทำให้การลงมือรักษาด้วยตนเองมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ประสบผลสำเร็จ

จัดการ (Manage) หมายถึง สามารถประเมินสถานการณ์ สภาวะ เงื่อนไข ต่างๆ ของผู้ป่วยและตัวทันตแพทย์ ให้การวินิจฉัยเบื้องต้น จัดการผู้ป่วยให้ได้รับการดูแล และ/หรือรักษา ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ ไม่ต้องทำหัตถการ (No intervention/ procedure) ขอคำปรึกษาแพทย์และ/หรือทันตแพทย์ ส่งต่อผู้ป่วย ให้การรักษาเบื้องต้นแล้วส่งต่อผู้ป่วย หรือให้การรักษาด้วยตนเองโดยผ่านการประเมินระดับสมรรถนะของตนเองแล้วจะสามารถให้การรักษาได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และปลอดภัยกับผู้ป่วย

ปฏิบัติได้/ให้การรักษได้/สามารถดำเนินการ (Perform) หมายถึง ปฏิบัติ/ให้การรักษา/ดำเนินการได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีข้อผิดพลาดร้ายแรง ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

อย่างเหมาะสม (Appropriate) หมายถึง การปฏิบัติที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วย เมื่อพิจารณาประกอบทั้งข้อเท็จจริง สภาวะ ผู้ปฏิบัติ สถานที่ และสถานการณ์แวดล้อม

การวิจัย (Research) หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อตอบประเด็นที่สงสัย/เพิ่มพูนความรู้ใหม่/นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีระเบียบวิธีอันเป็นที่ยอมรับในศาสตร์แต่ละศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety) หมายถึง การไม่เกิดอันตรายจากภัยหรืออันตรายที่สามารถป้องกันได้ รวมถึงการลดความเสี่ยงจากภัยหรืออันตรายที่ไม่ควรเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการดูแลสุขภาพให้มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยที่สุดเท่าที่สามารถยอมรับได้เมื่อพิจารณาบนพื้นฐานของข้อมูล ความรู้ ทักษะ และบริบทที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพนั้นๆ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่ได้รับการรักษาหรือได้รับการรักษาด้วยวิธีอื่น ๆ โดยมีกรอบปฏิบัติตามหลักการหรือแนวทางที่ได้รับการยอมรับ เช่น แนวทาง Patient Safety Goal 2551 ของสถาบันรับรองและพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล (สรพ.) หรือแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางทันตกรรม Dental Safety Goal & Guideline 2015 ของทันตแพทยสภา เป็นต้น

ทันตแพทย์ผู้ให้การรักษามีสมรรถนะเพียงพอ หมายถึง ทันตแพทย์มีความรู้ความสามารถทักษะและทัศนคติรวมถึงประสบการณ์ที่จำเป็นอย่างเพียงพอในการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวมได้สำเร็จตามเป้าหมายงานทันตกรรมชนิดต่างๆ ที่ได้ตั้งไว้ร่วมกับผู้ป่วยหรือผู้ดูแลผู้ป่วยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการปราศจากข้อผิดพลาดร้ายแรงและผู้ป่วยปลอดภัย รวมทั้งให้การรักษาได้สำเร็จภายในระยะเวลาอันเหมาะสม

อ่านถึงตอนนี้แล้วท่านผู้อ่านคงสงสัยว่า แล้วรายละเอียดมาตรฐานวิชาชีพสมัยนี้เป็นอย่างไร เปิดดูได้ตาม QR Code นี้ค่ะ

Congratulations to
SAINAMTIP DENTAL LABORATORY
for being the top Vitallium user in SEA (Southeast Asia)

A huge thank you from
Dentsply Sirona

Please Visit **Dentsply Sirona (Showroom)**
89 AIA Capital Center, 17th floor, Unit 1701-1702, Ratchadapisek road, Dindaeng, Bangkok 10400 THAILAND
Tel: +66-2-094-2970 Fax: +66-2-094-2999 www.dentsplysirona.com

THE DENTAL
SOLUTIONS
COMPANY™

